

מדינת ישראל

ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט

פרוטוקול עדות

שם העד : משה (בוגי) יעלון

מועד העדות : 19.7.2023

ועדה : אנחנו מבקשים להתמקד בעובדות שאתה יודע מידיעה אישית, לא דברים שנשמעו בתקשורת. העד הבא הוא משה (בוגי) יעלון, אנחנו מזהירים אותך שעליך לומר את האמת שאם לא כן תהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק. אתה מילאת תפקידים רבים בצבא ובציבוריות הישראלית, אני מתחיל ברמטכ"ל, באילו שנים היית רמטכ"ל?

משה (בוגי) יעלון : 2002-2005,

ועדה : שר לעניינים אסטרטגיים?

משה (בוגי) יעלון : מ-2009 עד 2013, כלומר משנה לראש הממשלה ושר לעניינים אסטרטגיים אחרי הבחירות של 2009 ועד פיזור הממשלה ב-2013,

ועדה : ואחר כך שר ביטחון?

משה (בוגי) יעלון : אחר כך שר ביטחון, 2013 עד להתפטרותי במאי 2016,

ועדה : השאלה הראשונה : מה אתה יכול לומר לנו לגבי התהליכים של רכישת פלטפורמות גדולות על ידי מערכת הביטחון, צוללות, מטוסים טנקים וכיוצא בזה?

משה (בוגי) יעלון : טוב, תהליך רכש פלטפורמות גדולות מתבצע קודם כל בממשק שבין הצבא, הזרועות בצבא, אג"ת, אגף התכנון בצבא, הרמטכ"ל בסופו של דבר. לרוב סגן הרמטכ"ל מעורב בלאשר בקשה או צורך, ואחר כך זה עובר לדיון ב... לאישור קבינט לצורך העניין בסופו של דבר בתהליך שמתבצע מול האוצר, בתהליך שמתבצע מול המל"ל, בסופו של דבר זה מגיע להצעת מחליטים, לרוב בוועדה שנקראת הוועדה לבניין כוח והצטיידות שהיא די מקבילה לקבינט, לעיתים מוסיפים אחד, מורידים אחד, אבל הוועדה נקראת ועדת שרים לבניין כוח והצטיידות, ושם בעצם הפלטפורמות הללו מאושרות. כמובן לא מדובר ברכב קטן אלא מדובר בפלטפורמות גדולות, כמו כלי שיט, כמו מטוסים, אפילו טנקים או נגמ"שים. כשמחליטים על החלטה מהסוג הזה מביאים את זה גם לקבינט הזה או לוועדה (מילים לא ברורות),

ועדה : יש איזה מסמך שמתאר את התהליך?

משה (בוגי) יעלון : אני מתאר לעצמי שכן (צוחק) אבל אני לא יודע להביא אותו,

ועדה : אוקיי, האם יש לדעתך מה לעשות, אולי לשפר את התהליך הזה?

משה (בוגי) יעלון : תראה, הרי אנחנו את החוקים קובעים לפי הגנבים, הגנבים קובעים את החוקים, אז כשעולים דברים מהסוג שעולים בפרשה המדוברת שהיא לטעמי פרשת השחיתות הביטחונית החמורה ביותר בתולדות המדינה, אז עלו פה כל מיני דברים שבהסתכלות לאחור היו לא תקינים, כמובן מי שמרכז את העניין בתוך הצבא אני לא רואה בזה בעיה, כלומר כל מה שקשור לעבודת אגף התכנון מול הזרועות, ההבאה של זה למטה הכללי,

סגן רמטכ"ל, רמטכ"ל, אני לא רואה בעיה, בממשק עם הדרג לצורך העניין שמעל הצבא, בעיקר משרד הביטחון, מל"ל, משרד ראש הממשלה, היו פה כמה דברים שמחייבים לקבוע קביעות. נושא אחר שעלה מתוך הפרשה זה כמובן שאלת הנציג של החברה לצורך העניין, בין אם זה בואינג שמוכרת לנו F-15, לוקהיד מרטין שמוכרת F-16 או טיסנקרופ שמוכרת צוללות, זה שאלה שקשורה גם לחברות עצמן, כלומר זה התעסקות של החברה שיהיה נציג, מהניסיון שלי מן העבר לא נתקלתי בתופעה מהסוג הזה בטיסנקרופ כי פה הנציג כשלעצמו היה מאוד מאוד מאוד בעייתי מבחינת ההתנהלות שלו כפי שעולה, יש על זה גם כבר כתבי אישום, ולכן יש פה שאלה האם מלכתחילה, במיוחד בעסקאות GtoG, ממשלה מול ממשלה, government to government, יש מקום לנציג כזה. ההתעסקות עם הנציג היא של החברה, לא תמיד אנחנו משפיעים, אבל לנוכח האירוע הזה אני הייתי מציע לשקול מחדש האם בכלל אנחנו צריכים את הנציג הזה, האם ניתן לשכנע את החברות שלא יהיה נציג כזה, כי פה יש פתח לשחיתות כמו שראינו במקרה הזה.

ועדה:

זה לגבי באמת הנושא של רכש של פלטפורמות גדולות, עכשיו אני רוצה לשאול לגבי תיעוד ודיווח של מפגשים, אתה היית רמטכ"ל וגם שר ביטחון, (מילה לא ברורה) הרמטכ"ל אתה נפגש נניח עם הרמטכ"ל של איטליה, של ארצות הברית, איך מתעדים את הדברים?

משה (בוגי) יעלון:

תמיד יושב... כרמטכ"ל זה רל"ש רמטכ"ל, יושב בפגישה, מתעד, חלק מהדברים מוקלטים, חלק מהדברים לא מוקלטים, תלוי בשני הצדדים, אם זה בתוך הלשכה של הרמטכ"ל אז בתוך הלשכה של הרמטכ"ל יש הקלטות ולכן הדברים מוקלטים שם ומועלים אחר כך על הכתב, אבל תפקידו של רל"ש הרמטכ"ל זה לתעד את המפגשים הללו, כשזה שר ביטחון אז המזכיר הצבאי של שר הביטחון או ראש המטה של שר הביטחון יושב בפגישות ומתעד אותן,

ועדה:

אתה יכול לומר שבאמת... כשר ביטחון, אני שואל גם על רמטכ"ל אבל... האם יכול להיות והאם נכון שתהיינה פגישות מעת לעת שבגלל הנושאים שעולים בהן או הזהות של הצד השני, בעיקר אם זה גורם זר כמובן, זה לא נעשה כך?

משה (בוגי) יעלון:

כן, ודאי, אם יש דרישה של הצד השני, אתן דוגמאות, מזכיר ההגנה האמריקאי מבקש ממני פגישה בארבע עיניים, ללא תיעוד, ללא רישום, זה קורה,

ועדה:

אבל אז השאלה שלי האם יש איזשהו דיווח כתוב או דיווח... או מסמך של הפגישה הזו שבאמת נכחו בו רק שר הביטחון שלנו ושל המדינה האחרת?

משה (בוגי) יעלון:

קודם כל אני לעצמי כשהייתי מקיים פגישות כאלה, וזה באמת פגישות נדירות, הייתי מיד לאחר מכן מעלה על הכתב את מה שעלה שם, לרוב מה שעלה שם גם חייב לשתף את הרמטכ"ל, את ראש הממשלה במקרים מסוימים, כי אלה דברים באמת רגישים שהם לא נשארים לעצמי, הרי אם הוא מעביר לי מסר אז כמובן שזה לא נשאר לי אלא אני צריך לדעת להעביר את זה למי שאמור להיות הכתובת לשיחה מהסוג הזה,

ועדה:

ומניסיוןך כחבר קבינט שיחות של ראש ממשלה עם גורמים בכירים, גורמי חוץ בכירים, הן מתועדות בדרך כלשהי או אתה לא...

משה (בוגי) יעלון:

אני לא יודע, אני יכול... אני מתאר לעצמי שיש דברים שהם גם ארבע עיניים, תראה, גם ביני לבין ראש הממשלה היו לא מעט שיחות שהן ארבע עיניים, של דברים שראש הממשלה לא ירצה שהקצרינית תדע וכולי, לא תמיד זה מנוצל נכון הייתי אומר, בעקבות גם הפרשה הזאת... הרבה מהמסרים הלא נקיים, נגיד כך, עוברים בארבע עיניים,

- ועדה:** השאלה אם נכון לקבוע משהו בנושא הזה לאור דברים שאנחנו רואים כי בסופו של דבר יש פגישות חשובות שיש להן תהליכי המשך,
- משה (בוגי) יעלון:** אני חושב שלא נחדש אם נקבע, קבוע, אבל ראשי ממשלה יכולים לעשות כרצונם,
- ועדה:** ושר ביטחון יש להניח גם כן, לא? השאלה ובאמת בהמשך לשאלה הקודמת אם יש צורך בהמשכיות וצריך משהו... זיכרון ארגוני, אין פה בעיה שבן אדם אחד, בין אם זה ראש ממשלה, שר ביטחון, רמטכ"ל,
- משה (בוגי) יעלון:** צריך להבין שבמקצוע שלנו, בעשייה הזאת, יש לא מעט מצבים שבהם אחד הצדדים או שני הצדדים רוצים שזה יישאר בארבע עיניים, אני חושב שזה לגיטימי אם זה לא מנוצל לרעה,
- ועדה:** אוקיי, מה תפקיד המל"ל בדיוק בכל המערכת הזו? בעיקר בהקשר לרכש,
- משה (בוגי) יעלון:** תראו, המל"ל הרי זה יצירה חדשה יחסית, שאני דרך אגב תמכתי בה לכל אורך הדרך, גם כשהייתי עוד ראש אמ"ן, חשבתי שעבודת המטה בראשות הממשלה והכנת הדיונים בקבינט פחות טובה מאשר עבודת מטה בחטיבה בצה"ל, עכשיו לכן כל ההיסטוריה, בלי להיכנס, המל"ל... זה גם נדון בעקבות מלחמת לבנון השנייה בוועדת חקירה ואחר כך הוטל על צוות בראשותו של רב אלוף אמנון ליפקין שחק ז"ל ליישם את מה שנקרא חוק המל"ל, היו פה לא מעט קשיים שנובעים מהיחס של ראשי ממשלה אל המל"ל, ראשי ממשלה מסוימים, עבדתי עם רבים, למעשה מרבין זכרו לברכה, באופן אינטנסיבי ועד נתניהו, לא כולל אולמרט שלא יצא לי לעבוד איתו אבל עם כל השאר עבדתי, לא כל ראשי הממשלה אהבו שיש להם מישהו שצריך לשתף איתו את ההתלבטויות, את עבודת המטה, רבים מהם באופן לא תקין לקחו לעצמם אנשים שלהם, אצל שרון זה היה עורך הדין דובי וייסגלס, תמורת שקל לשנה נדמה לי, במקרה של נתניהו זה שני עורכי הדין, מולכו שעוסק בענייני חוץ ושמרון שעוסק בענייני פנים נקרא לזה כך, לא תקין, אבל בעצם דווקא נתניהו קידם את המל"ל מהבחינה הזאת וחוק המל"ל יושם, אני כשר ביטחון מאוד תמכתי, חשבתי שמישהו צריך להכין לפני דיון קבינט את הדיון עם חלופות, כמו שקוראים בצבא דפ"אות, דרכי פעולה אפשריות, ולא רק עם דבר אחד, וכדי לבוא עם משהו, עם המלצה, אז צריך להכין את הדיון הזה עם כולם, לא רק עם משרד הביטחון, גם עם משרד החוץ, גם עם משרד האוצר. בעצם לתכלול את עבודת המטה של משרדי הממשלה ולהביא את ההצעה לכלל דיון רציני עם המלצה בקבינט. באשר לפרשה הזאת, פה קרו דברים חריגים, לא תקינים, מבחינת המל"ל וההתערבויות שלו בנושא רכש, זה עלה גם בתצהיר שלי, זה עלה בתצהירים אחרים, אני מקווה שהתצהירים כמובן הם בפניכם, זה הגיע עד למצב שקראתי לבירור את ראש המל"ל דאז יוסי כהן ואמרתי לו תפסיק. עכשיו בעצם מצאתי למשל שהוא נוסע להודו ומדבר איתם על רכש ביטחוני בלי תיאום איתי, או במקרה הזה מגיע לגרמניה ומתעסק בנושא רכש ביטחוני בלי תיאום איתי. עכשיו, על פי הכללים, וזה מוצדק, מי שבעצם מוביל את עבודת המטה בנושא רכש ביטחוני זה משרד הביטחון, שם יש ידע, יש שם מקצועיות, יש הניסיון, יש כמובן משלחות בחו"ל, כמובן שהמל"ל צריך להסתכל על זה כמי שמסתכל על זה מכיוון הממשלה, הקבינט, כי צריך להביא בסוף להצעת מחליטים לקבינט שהוא ועדת השרים לבניין כוח והצטיידות אז המל"ל צריך להביא את זה, כך צריכה... כך זה התבצע, אבל הוא לא יכול לייצג את המדינה באיזשהו דיון או משא ומתן על רכש צוללות או על רכש מטוסים או להציע להודו איזושהי מערכת, ופה היה חיכוך עם יוסי כהן, דן הראל המנכ"ל בתקופתי נכנס לחיכוך איתו, התריע בפניי, אני קראתי ליוסי כהן לבירור אצלי, אני יכול להגיד שפה גם... אם מסתכלים על דו"ח

לוקר למשל, שלא אושר בסופו של דבר בקבינט, היו בו שני מרכיבים לטעמי, אני דאגתי שלא יובא לקבינט וזה מאוד הדאיג אותי, אחד- זה לפגוע במשרתים והגמלאים של מערכת הביטחון, זו הייתה מטרה אחת, והמטרה השנייה הייתה להעביר סמכויות רכש ממשרד הביטחון למל"ל, ואני על הרקע הזה התעמתתי עם ראש הממשלה שרצה להעביר את זה, באופן גם לא תקין, לא אכנס לכל העניין, זה אחד העימותים שלי איתו, ואמרתי לו אם אתה תביא את הדו"ח הזה לאישור הקבינט אנחנו במלחמה. הוא לא הביא אותו, עכשיו בדיעבד אני מסתכל על זה... שוב, אני לא חשדתי בזמן אמת אבל בדיעבד אני מסתכל על זה, מה פתאום רוצים להעביר סמכויות רכש למל"ל? עכשיו כשאני מסתכל בדיעבד ורואה את המעורבות של אבריאל בר יוסף בפרשה ואת הרצון למנות את אבריאל בר יוסף לראש מל"ל באופן שהוא לא מתאים מטעמים כאלה ואחרים, אני ראיתי פה מגמה בניסיון לקחת סמכויות ממשרד הביטחון, להעביר אותן למל"ל, כדי לשלוט גם בתהליך הרכש. לא צריך את זה, לא ראוי, מעלה חשד גם בפרספקטיבה לנוכח הפרשה שבפנינו,

ועדה:

היכן קו הגבול בנוגע לרכש בין המל"ל, לשיטתך אמור להיות, לבין משרד הביטחון-מנה"ר?

משה (בוגי) יעלון:

המל"ל לא צריך לעסוק בזה בכלל. המל"ל הוא זה שצריך להביא את הצעת המחליטים, מי שבסוף מכין את הצעת המחליטים למל"ל זה משרד הביטחון. כל הניסיון נגיד בנושא צוללות, כלי שיט וכולי, הוא לא שם. אני כשמגיע אחד הדיונים שהתפוצצו, זה כבר לקראת סוף תפקידי והפיצוץ ביני לנתניהו היה סביב הפרשה הזאת, התקיים דיון באוגוסט 2015, אני כשר ביטחון בא עם צוות מצומצם שכולל את הרמטכ"ל גדי איזנקוט, את ראש אג"ת עמיקם נורקין, את מנכ"ל משרד הביטחון דן הראל וראש המטה שלי חיים בלומנבלט, יום אחד באוגוסט 2015,

ועדה:

תר"ש "גדעון"?

משה (בוגי) יעלון:

בדיוק, הדיון על תר"ש "גדעון", עכשיו למה אני מביא את זה לראש הממשלה? כי אני רוצה שראש הממשלה לא יפגוש פעם ראשונה את תר"ש "גדעון" בקבינט, להכין אותו לדיון, מניח ראש המל"ל יוסי כהן בתחילת הדיון נייר, הנחיות ראש הממשלה לתר"ש. הסעיף הראשון זה להעלות את מספר הצוללות לתשע, וכולנו קופצים כנשוכי נחש, מה תשע? זה כמו אצל הגשש, מה שבע? מה כמה? מה תשע...? לא התקיימה שום עבודת מטה ופתאום מדברים על תשע, ואז אני מוביל את הפיצוץ כמובן מול ראש הממשלה, אני בכלל בא לדיון, התשע זה בכלל לא בתר"ש, תר"ש זה חמש שנים, כשמדברים על רכש צוללות שמבחינתי אמורות להחליף את המתישנות *** מה פתאום דנים עכשיו בתר"ש "גדעון" על תשע צוללות? וזה הופך לפיצוץ, נתניהו כועס, רוצה תשע צוללות, ואני לא נותן, ואני גם מסביר לו, אמורה להגיע צוללת שישית שהייתה בוויכוח והתקבלה החלטה לגביה עוד קודם, קודם תפקידי כשר ביטחון, אני אומר לו תדע לך בתר"ש הצוללת הזו אמורה להגיע, *** כשהיא תגיע אני אפלוט את הישנה, הראשונה הישנה, אני לא אחזיק יותר מחמש צוללות, *** אני מתעקש על חמש צוללות. צוללות זה האמצעי ברכישה הכי יקר, באורך החיים... (מילה לא ברורה) מה שנקרא, Life Cycle Cost, זה הדבר הכי יקר, אני לא אחזיק שש צוללות. טוב, זה מגיע לאי הסכמה, ועוד לא התחלתי להציג את תר"ש "גדעון", זה הכל בפתח הדיון, ואז הוא אומר אוקיי אני רוצה ש... יוסי כהן בשלב הזה אומר לו אני רוצה שתעשה עבודת מטה ותגיד לי מהי עמדת המל"ל לגבי כמה צוללות מדינת ישראל צריכה, שמתם כרגע נייר עם הלוגו של המל"ל, תשע צוללות, ועכשיו מדברים על עבודת מטה, בסדר, עבודת המטה החלה, *** ויוסי כהן בדק, חודשיים, באוקטובר 2015, יוסי כהן מוציא נייר, עמדת המל"ל כעמדת שר הביטחון, כעמדת הרמטכ"ל, כעמדת מפקד חיל הים, חמש צוללות, מה היה כל האירוע הזה של

התשע: עכשיו מי במל"ל כתב את הנייר של התשע אני לא יודע עד היום, בהחלט היה פה משהו מאוד לא תקין שהקפיץ אותי בהרבה מאוד מובנים,

ועדה:

האם ראש הממשלה לא רשאי לבוא ולומר לדעתי צריך תשע ועכשיו נעשה עבודת מטה?

משה (בוגי) יעלון:

תראה, כבוד השופט, הכל אפשרי, בסדר? אבל... ההיגיון...

ועדה:

כן, השאלה... לא אם אפשרי, השאלה אם ראש הממשלה חושב, הוא אומר עכשיו נעשה עבודה...?

משה (בוגי) יעלון:

קודם כל הייתי שר ביטחון, פוגש את זה פעם ראשונה בדיון הזה באוגוסט על נייר עם לוגו של המל"ל תשע צוללות, זה תקין? הוא יכול לפגוש אותי, להגיד לי תשמע אני חושב שצריך תשע צוללות, בוא נקיים על זה דיון, טיעונים לכאן, טיעונים לשם, הסברים, ככה אני מגיע לדיון ומופתע עם תשע צוללות? לא ייתכן, לא ייתכן ולא תקין, ועובדה אחרי שהמל"ל עושה עבודת מטה הוא מגיע למסקנה של חמש, אני מודע גם לגבי מה קורה במל"ל כי אני חושב שכמה מראשי המל"ל לא הבינו בזמנו שמאחורי גבם נעשים דברים, החשד נפל מיד על אבריאלי בר יוסף שעבד ישירות מול נתניהו, מול שמרון, זה לא משנה מול מי, מול מיקי גנור, ובחש בעניין. אז זה אירוע אחד. האירוע השני הוא אירוע המסמך שמביא לפיצוץ ביני לבין נתניהו, פברואר 2016, אני כבר חושב שדנו על הצוללות וכבר אין צורך לחזור בזה, ואני רגוע, לא שלא נשארים לי סימני שאלה לגבי הפרשה של מה קרה באוגוסט 2015, אבל פברואר 2016 מגיע אליי עמוס גלעד יחד עם המנכ"ל דן הראל נרעשים, עם מסמך שמגיע לעמוס גלעד לפקס האדום, בו יש טיוטת MOU, מזכר הבנות, שראש הממשלה אמור לחתום עם הקנצלרית בגרמניה בביקורו זה... ב-16.2.16, על שלוש צוללות ושתי ספינות לוחמה נגד צוללות. עכשיו אני נרעש כי קודם כל מה זה הדבר הזה? זה לא עבר שום דבר, אפילו לא בפ"א עי"ן איתי, שהוא הולך לחתום על המסמך הזה, וזה מגיע כמו שזה מגיע, ראש המל"ל אז הוא ממלא המקום, נגל, אני לא בטוח שהוא שלח את זה מתוך יד... באישור ראש הממשלה, אני לא יודע מה היה שם, יש הרבה ספקולציות, זה לא מעניין אותי, העובדה שהמסמך הזה מגיע, עמוס גלעד ודן הראל נכנסים אליי נרעשים, אני גם נרעש, ואז אני אומר תעשו לי בבקשה בדיקה, גם במשרד הביטחון, אתה המנכ"ל דן הראל, וגם אני מדבר עם גדי איזנקוט הרמטכ"ל, תעשו לי בדיקה אם לא נעשתה איזושהי עבודת מטה ברמת הרבי סרנים כמו שאנחנו קוראים לזה על ספינות לוחמה נגד צוללות, זו תהיה האינדיקציה שלי. לפעמים קורה, מלמטה יש יוזמה, מתחילה עבודת מטה, כי ספינות לוחמה נגד צוללות צה"ל לא ביקש מעולם, על הצוללות אני כבר יודע, ספינות לוחמה נגד צוללות תהיה אינדיקציה, אם לא נעשתה עבודת מטה יש פה משהו מסריח, ואז בסופו של... ערב... זה הכול באותו יום... ערב... אני בעניין הזה לוחץ, מקבל תשובה מדן הראל אף אחד לא מכיר את זה במשרד, גדי איזנקוט אומר אף אחד לא מכיר את זה לא באג"ת ולא בחיל הים, ואז אני מרים טלפון באותו לילה, טלפון אדום לנתניהו, כי אני נרעש, ואני שואל אותו מה זה? מה זה הנייר הזה? על מה אתה הולך לחתום? על צוללות דיברנו, על ספינות לוחמה נגד צוללות אף אחד לא ביקש, איך אתה הולך לחתום על MOU עם הקנצלרית? זה מגיע לפיצוץ, כבר בשיחה הראשונה אני מבין שתפסתי אותו על משהו רע, זו ההתרשמות שלי, אבל לצורך העניין ספינות לוחמה נגד צוללות הוא מיד מוריד מהדיון, ועל הצוללות הוא בסופו של דבר אחרי שיחה מאוד לא נעימה הוא אומר לי שראש המטה שלי חיים בלומנבלט ינהל משא ומתן עם נגל לגבי על מה אני מסכים שהוא יחתום, כי אני אמרתי לו אני לא מסכים שתחתום על זה, עכשיו כבר בשיחה הראשונה הוא מנסה לתרץ את המסמך הזה *** אמרתי לו "בשביל זה אתה הולך להתחייב עכשיו לרכוש שלוש צוללות

ושתי ספינות לוחמה נגד צוללות? סליחה, מה שאתה צריך זה התחייבות של ממשלת גרמניה שהיא תספק את צרכינו", קודם כל אני לא יודע מה אני אצטרך בעוד כך וכך זמן, ודאי ספינות לוחמה נגד צוללות אני לא צריך, אתה עכשיו מתחייב בחוזה לרכוש מהם, אתה הופך להיות לקוח שבוי שלהם, עוד לפני הצורך, ולקבל מכתב ממשלת גרמניה שהיא תתחייב למלא את צרכינו בים, כפי שדרך אגב היא לא הייתה הראשונה, הלמוט קוהל נתן לנו צוללות בחינם, גם שרדר המשיך עם זה וגם... זה נמשך לאורך כל הזמן, אז... מה פתאום אתה הולך לחתום על MOU כזה שמחייב אותנו לרכוש? אני רוצה... אם צריך כבר מכתב שהם יספקו את צרכינו בים. הימים הללו שבין קבלת המסמך והשיחה ביני לבין נתניהו ועד לפגישה שלו עם הקנצלרית מרקל היו ימים נוראים, הוא ניסה ללחוץ עליי שאני אסכים שהוא... משהו... שהוא יחתום על הצוללות וכולי ואני לא הסכמתי, ואחרי ש... ונגל מתקשר אליי ממש לפני שהוא נכנס אל הקנצלרית, הוא אומר לי ראש הממשלה קיבל את העמדה שלך, הוא לא הולך לחתום על זה שאנחנו נרכוש ובזה נגמר העניין, אבל מיד אחרי זה הבנתי שאנחנו כבר לא,

ועדה: אוקיי, אם אני מבין נכון אז אתה אומר שהמסמך הוא של נגל מה- 7.2.16...

משה (בוגי) יעלון: כן,

ועדה: עניין הנצ"ל זה פעם ראשונה ששמעת על עניין הנצ"ל?

משה (בוגי) יעלון: כן,

ועדה: זה בא בהפתעה מוחלטת?

משה (בוגי) יעלון: פעם ראשונה ואחרונה,

ועדה: אוקיי, תראה, אנחנו עברנו על הרבה מסמכים, יש מסמך של הקבינט מ- 14.11.15 ושם עולה עניין הנצ"ל,

משה (בוגי) יעלון: באיזה אופן?

ועדה: ראש הממשלה מזכיר שלוש צוללות מתחלפות ושתי ספינות ללוחמה נגד צוללות, זה כאמור היה לפני פברואר (מילה לא ברורה), זה דיון של הקבינט,

משה (בוגי) יעלון: האם אני הייתי בדיון הזה?

ועדה: כן, בנימין נתניהו, משה (בוגי) יעלון,

משה (בוגי) יעלון: אני מכיר את הטענה, אני לא נוכחתי כשהנושא הזה עלה, בוא נגיד את זה כך,

ועדה: אתה רשום במסמך,

משה (בוגי) יעלון: בסדר, אני יכול להיות שיצאתי, אני לא יודע מה, מתי הוא העלה את זה, אני מכיר את הטענה, אני לא נכחתי בשלב שבו הנושא הזה עלה,

ועדה: אוקיי, עכשיו יש גם דיון, אותו דיון לגבי תר"ש "גדעון", כן? מיום... גם כן, קודם לכן, מיום 5.1.16, נוכח שר הביטחון משה (בוגי) יעלון, ושם ראש הממשלה אומר כך: "אתה כולל בזה את מה שביקשתי ממרקל את הכלי נגד צוללות? שתיים בעצם". אתה גם עונה.

משה (בוגי) יעלון: אני לא עסקתי בספינות נצ"ל, אני לא יודע איך זה נכנס, מה לא נכנס, מה נאמר, מה שמעתי, מה לא שמעתי, ספינות נצ"ל אני נתקל פעם ראשונה במסמך של נגל, חד משמעית, גם כלי נגד צוללות אני לא יודע בדיוק למה הוא מתכוון ***,

ועדה:	אבל נאמר שם שתיים,
משה (בוגי) יעלון:	בסדר, נו,
ועדה:	***,
משה (בוגי) יעלון:	אני בצורה מאוד ברורה לא מכיר דיון על ספינות ללוחמה נגד צוללות, אני מכיר את הטענה לגבי דיון הקבינט שבו הוא העלה את זה, אני לא זוכר ששמעתי את זה, יכול להיות שיצאתי, אני לא יודע, וככה גם לא מקבלים החלטה על הצטיידות,
ועדה:	לא, אנחנו לא שואלים על ההחלטה, אלא על השאלה של מה ידעת או מה לא,
משה (בוגי) יעלון:	אני לא ידעתי, אני חד משמעית,
ועדה:	בסדר, אוקיי,
משה (בוגי) יעלון:	גם... אני חושב שאנשיי, אני... אתה יודע, אני נזהר מלדבר איתם מאז החקירה, אבל לכולם המסמך הזה של נגל היה הפתעה מוחלטת,
ועדה:	אוקיי, עכשיו אני חוזר לעניין של מספר הצוללות, לא... עוד לא 7-9, חמש או שש, ממה שהבנתי בסופו של דבר המל"ל גם המליץ על חמש,
משה (בוגי) יעלון:	כן,
ועדה:	אז איך זה מסתדר עם כל החשד לגבי מה קורה במל"ל?
משה (בוגי) יעלון:	אני חושב שיש הבדל בין מה שיוסי כהן פרסם באוקטובר 2015 במכתב לבין מה שהתנהל קודם לכן גם מתחת לפני השטח, נגיד את זה כך. אני חושב שמראשי מל"ל שונים שמעתי שהם חשדו שאבריאלי בר יוסף עובד מאחורי הקלעים באופן עצמאי בנושאים האלה של ההצטיידות הימית בכלל, ולכן אני חשדתי, ואני חושד עד היום, שהמסמך עם הלוגו של המל"ל על התשע נכתב על ידי אבריאלי בר יוסף כנראה, וכשיוסי כהן נאלץ להתעמת עם זה, רגע, מה אתה... תשע או חמש... הוא הבין שזה עלול עוד להגיע לכל מיני מקומות, גם דן הראל הזהיר אותו בשלב מסוים שמה שקורה במל"ל עלול להגיע גם למישור הפלילי, אז יכול להיות שהוא הבין שצריך לנקוט עמדה מקצועית ולא שיקולים אחרים ואמר חמש,
ועדה:	אוקיי, לשיטתך היום, אולי נשאל אז, כמה צוללות...
משה (בוגי) יעלון:	אני דגלתי בחמש, על השישית אפשר להתווכח, יש מקום לדיון על השישית, אבל אני דגלתי בחמש, מאז לא קיימתי עוד דיונים אז אני לא יודע מה עכשיו, כי אפשר לשמוע מפקד חיל הים כזה, מפקד חיל הים אחר, תמיד המפקדים רוצים עוד ועוד ועוד, אבל אני חשבתי שחמש זה מספיק ***
ועדה:	***
משה (בוגי) יעלון:	*** זה עמדה המקצועית, *אומץ על ידי* אג"ת וכן הלאה וכן הלאה, וגם הרמטכ"לים,

ועדה:	אוקיי, עכשיו וגם בתצהיר שלך, בתצהיר לבג"ץ, אתה מדבר על חמש צוללות, עכשיו ממה שאנחנו יודעים *** הוא תומך בשש,
משה (בוגי) יעלון:	יכול להיות שהוא שינה את דעתו אבל הוועדה שהוא קיים עוד ממש לפני רכש התוספת של השתיים הייתה... ההמלצה הייתה חמש, עוד מימי חלוץ, גם היום מפקד חיל הים של היום רוצה שש,

השאלה אם לא קרו דברים מאז אותן המלצות ראשוניות, בכל זאת חלפו שנים, הגיעו הצוללות הראשונות, צברו ניסיון כזה או אחר בכל הנושא של אחזקה ופעילויות מבצעיות וכולי, שהיה מקום לשנות את העמדה הזאת, ואכן אולי שונתה על ידי כמה גורמים במערכת הביטחון,

ועדה:

תראה, כשזה הגיע אליי לדיון כשר ביטחון אני נשארתי בעמדה של חמש, אבל... תראה, לפני כן התקבלה החלטה על השישית כשאהוד ברק היה שר הביטחון, אני דרך אגב דיברתי איתו על זה כי הייתה התנגדות של הרמטכ"ל גבי אשכנזי לצוללת השישית וברק קיבל את... ומי שיזם את זה זה היה נתניהו, את הצוללת השישית, זה לא ניזום בחיל הים, זה לא ניזום מהצבא, ושאלתי את ברק בזמנו למה קיבלת את זה? הרי זה באמת זה כלי שעולה.. אז הוא עלה חצי מיליארד, היום הוא כבר עולה 800 מיליון אירו, ועלות האחזקה היא ענקית, אז הוא אמר לי תשמע, היו לי מספיק נושאים להתווכח או לריב עם נתניהו ועל זה לא רציתי לריב,

משה (בוגי) יעלון:

העניינים האלה של ההצטיידות בכלים כאלה באים הרי בפני ועדת השרים להצטיידות, והייתה אמורה להיות ישיבה של הוועדה ביום 9.3.11, ואתה נעדרת, אבל השארת מסמך שאתה בעד שש,

ועדה:

כן, כן, נכון,

משה (בוגי) יעלון:

בעד השישית,

ועדה:

אני... שוב, באותה סיבה שבה ראש הממשלה... הוא יזם את עניין הצוללת השישית, חשבתי... אני לא הכרתי את כל העניין, חשבתי שזה נעשה בצורה רצינית כמו שמביאים כל דבר לדיון, ותמכתי בזה, כשנכנסתי לתפקיד שר הביטחון והסתכלתי על זה גם ברטרספקטיבה ועל רקע הדו"ח של *** אני שיניתי את עמדותי ביחס להצבעה הזאת. תראה, אני טוען שהצוללת השישית נרכשה בצורה תקינה, נעשתה פה עבודת מטה, יכול להיות ויכוח, כזה, אחר, בסופו של דבר היא נרכשה בצורה תקינה,

משה (בוגי) יעלון:

זה גם כתוב בתצהיר כך? בתצהיר שלך לבג"ץ? נדמה לי ש... הוא נמצא לפניי כמובן אבל נדמה לי ששם ניסחת קצת בצורה אחרת,

ועדה:

לא, שיניתי... אני חזרתי לעניין החמש כשנכנסתי לתפקידי כשר הביטחון,

משה (בוגי) יעלון:

זאת אומרת קודם לכן היית בעד חמש ואחרי זה...?

ועדה:

אני בדיון זה של ועדת שרים להצטיידות הייתי בעד שש, כן, כשבא... ראש הממשלה הביא את עניין צוללת שישית אני תמכתי בזה,

משה (בוגי) יעלון:

תראה בבקשה, התצהיר שלך... הוא בפניך התצהיר?

ועדה:

כן, יש לי אותו,

משה (בוגי) יעלון:

אז תסתכל בבקשה בסעיף 13(ה), וגם 13(ג) ו-13(ה), עמוד ארבע למטה, שהוצאה לגבי שש מהווה פגיעה בביטחון המדינה. זו לא קצת הפלגה?

ועדה:

תראה, ברטרספקטיבה, אני יכול להגיד כאן כבר עכשיו, אני לכל אורך שירותי גם כשר ביטחון לא העליתי על דעתי שתהיה פה העדפה של בצע כסף על פני ביטחון המדינה, לא העליתי את דעתי, זה היה מחוץ לקופסה מבחינתי. אחרי שהיה הפיצוץ שהיה והתחוויר מה שהתחוויר, כולל כמובן התחקיר שביצע רביב דרוקר וחשף בפניי דברים שלא ידעתי ואחר כך העבודה שעשתה התנועה לאיכות השלטון שגילתה פה שני ערוצי כסף, בין אם זה ערוץ העמלות או ערוץ המניות, כשאתה מסתכל על זה ברטרספקטיבה אז אני אומר את זה באופן הזה, אני היום לא בטוח

משה (בוגי) יעלון:

שהשיקולים של נתניהו בנושא הצוללת השישית היו שיקולים נקיים, *** , זה מתחבר להפניית ספינות המגן לאסדות הגז, לטיסנקרופ, לא חשדתי, אותו דבר לגבי צוללת... צוללות, עוד שלוש, שתי ספינות לוחמה נגד צוללות, על זה אני מסתכל ברטרופסקטיבה, לא בזמן אמיתי, בזמן אמיתי שבה ראש ממשלה ואומר שש אז שש,

ועדה:

אבל עדיין, תראה, בשש כאמור בשלב מסוים אתה הסכמת,

משה (בוגי) יעלון:

כן,

ועדה:

אנחנו יודעים גם שאהוד ברק כשהוא היה שר ביטחון גם תמך בשש,

משה (בוגי) יעלון:

כן,

ועדה:

השר מרידור תמך בשש,

משה (בוגי) יעלון:

כן,

ועדה:

*** תמך בשש,

משה (בוגי) יעלון:

כן,

ועדה:

עוזי ארד תמך בשש והרי הם... אתה מבין, הם לא קשורים...

משה (בוגי) יעלון:

אני מסכים, אבל מי שיזם את הצוללת השישית או מי שדחף ל*** זה לא כל האנשים שהזכרת, זה מישו שבדיעבד מסתבר שיש לו אינטרסים בעניין,

ועדה:

אבל בוא ננתק רגע את הנושא הזה של הצוללת השישית מכל השאר, ולפני כמה דקות אמרת שהצוללת השישית נרכשה בצורה תקינה, זאת אומרת על הנושא הזה במנותק מהדברים האחרים אתה חושב שכן... ה...

משה (בוגי) יעלון:

ודאי, נעשתה עבודת...

ועדה:

והחלטה הייתה סבירה?

משה (בוגי) יעלון:

כן,

ועדה:

בעת שהתקבלה?

משה (בוגי) יעלון:

כן, זה נכון *** דווקא אני משווה, כשיודעים מה צריך לעשות... את הנהלים מה צריך לעשות כדי להביא לרכש *** דווקא על הרקע הזה האירועים הלא טובים מאוד בולטים,

ועדה:

בסדר, אבל אני חושבת שצריכים להתייחס לכל אחד מהאירועים בנפרד...

משה (בוגי) יעלון:

כן, אני מסכים,

ועדה:

ולגבי הצוללת השישית...

משה (בוגי) יעלון:

מסכים,

ועדה:

בעצם מה שאתה אומר זה שהתהליך...

משה (בוגי) יעלון:

ההחלטה התקבלה...

ועדה:

ההחלטה הייתה תקינה,

משה (בוגי) יעלון:

מבחינה תהליכית באופן תקין,

ועדה: רק להבהיר, לפחות כשאני קורא את סעיף... אותו 13(ה) לתצהיר אני לא שומע ממנו את מה שאמרת עכשיו, אתה אומר בצורה מאוד נחרצת (מילים לא ברורות)...

משה (בוגי) יעלון: טוב, יכול להיות שזה מנוסח...

ועדה: "החזקת צי פוגע בביטחון המ..." "החזקת צי של שש צוללות פוגע..." זה לא... לא נאמר בגלל שזה נקנה בדרכים לא דרכים אלא עצם החזקת הצי של שש צוללות היא פגיעה בביטחון המדינה, האם אתה עומד מאחורי (מילה לא ברורה)?

משה (בוגי) יעלון: לא, לא, אני... מה שאני אומר כל ההסתכלות הזאת כאן היא כבר רטרופקטיבה,

ועדה: נכון, זה בהמשך (מילים לא ברורות),

משה (בוגי) יעלון: אני נחשף למעורבות העמוקה של שמרון ונחשף לעניין המניות אני אומר רגע רגע רגע, בעצם מ-2009 כשראש הממשלה התחיל לכהן אולי כל ההחלטות הרי... כולל זה שהאמנתי כמו הצוללת השישית...

ועדה: ההסבר ברור, רק אני חושב לעצמי לו הייתי אולי שופט בג"ץ (צוחק) והייתי קורא את הסעיף הייתי מבין משהו אחר,

משה (בוגי) יעלון: כן, טוב, מקבל,

ועדה: הייתי נחרד,

משה (בוגי) יעלון: טוב, יש פה עוד פרשות שאפשר... נחרד מהן מאוד,

ועדה: אני חוזר לעניין חמש או שש, יש פה מסמך שהוכן לקראת הנסיעה של ראש הממשלה לגרמניה באוקטובר 2015,

משה (בוגי) יעלון: ברור, אני שוב... לפני הדיון על תר"ש "גדעון" יש לנו שש צוללות, כלומר חמש כבר נרכשו, שישית בדרך, *** אז ההתייחסות היא לשש צוללות, כשאני מגיע לדיון על תר"ש "גדעון" אז הדילמה עולה, האם השישית תהיה תוספת או שהיא תהיה תחליף לראשונה המתיישנת, ואני מסכים שהיא תהיה תחליף לראשונה המתיישנת.

ועדה: אוקיי, אני חוזר על מה שאמרת לגבי 7-9, האם בכל זאת זה לא היה מוצדק שראש הממשלה ישיג מחויבות מסוימת מהגברת מרקל לגבי החלפה של שלוש צוללות?

משה (בוגי) יעלון: תראו, אני הסכמתי שבעצם יקבל התחייבות ממשלת גרמניה לספק את צרכינו, כי מבחינת לוחות זמנים *** אין טעם להתחייב היום לזה שאנחנו נרכוש, לקבל התחייבות שלהם שישפכו לנו צרכינו? אדרבה, לזה הסכמתי,

ועדה: אבל *** , בכל זאת התחייבות ממנה יש לה משקל *** ,

משה (בוגי) יעלון: אפשר לטעון את זה, זה מה שטען ראש הממשלה, לא הבנתי איך הוא דחף לכל העניין הזה שלוש צוללות ושתי ספינות לוחמה נגד צוללות, אפשר לטעון את זה, אבל אני חשבתי שנכון לקבל התחייבות כללית של גרמניה, כן, לא צריך לדבר פה על מספרים, גם נצטרך את הצוללת העשירית להחליף את המתיישנת הבאה וכן הלאה, אבל ללכת ל-MOU שבו מדברים על כספים, על כמה וזה, אני חשבתי שזה לא...

ועדה: MOU אין לו תוקף, זה לא כמו חוזה הרי,

משה (בוגי) יעלון: תראה, אני... אני חשבתי שזה יותר ממה שנכון שאנחנו נחתום,

ועדה:

המסמך שהוא MOU לאורך כל המקרים שלפחות אני מכיר MOU זה איזושהו הסכם עקרוני שיותר יש מחויבות שלהם מולנו ולא שלנו מולם, לנו אפילו בתוך ה-MOU למיטב זיכרוני כתוב שאין לנו שום מחויבות אל מול מה שכתוב שם, ... אין התחייבות,

הצהרת כוונות...

משה (בוגי) יעלון:

ועדה:

זה בדיוק מה שאתה אומר, הצהרת כוונות, זאת אומרת מה שאתה בעצם מציע ככה זה נראה שהייתה הכוונה, ככה אני מבין,

משה (בוגי) יעלון:

שני דברים אגיד בעניין, אחת – לפני שנייר כזה מגיע לפקס האדום של עמוס גלעד (מילה לא ברורה) שהתקיים דיון, הולכים לחתום על MOU בלי שמקיימים עבודת מטה עם משרד הביטחון? גם יוצאים עם נייר מאוד מפורש על מספר צוללות, על מספר ספינות לוחמה נגד צוללות, בלי שזה עובר עבודת מטה עם משרד הביטחון, זה מעלה חשד, זה הקפיץ אותי, זה העלה חשד, במקרה כזה גם לא מדברים על סכומים ולא מדברים על משהו דומה לזה, ודאי לא על דברים שלא ביקשנו ולא צריכים אותם, ולכן זה העלה בי חשד רב,

אוקיי,

ועדה:

ובעובדה זה לא נחתם כפי שזה...

משה (בוגי) יעלון:

ועדה:

נעבור עכשיו לנושא אחר, הנושא של הפרטה של המספנה של חיל הים, מה אתה יכול לומר לנו לגבי הרעיון הזה?

משה (בוגי) יעלון:

תראה, הפרטה של המספנה... כל הסיפור הזה מגיע אליי אחרי שאני מסיים את תפקידי, אני מסיים ב-22.5.16, איפשהו בקיץ מתקשר אליי משה פרידמן, יושב ראש ארגון עובדי צה"ל, ושואל אותי האם אני מכיר עבודת מטה להפרטת המספנה, ואני (מילה לא ברורה) לא, למה אתה שואל? הוא אומר תראה, מ-1.6.16 התחיל ללחוץ עלינו... מיוני, קצת אחרי שאני מסיים את תפקידי, התחיל ללחוץ עלינו שמרון, ביקש פגישה עם מזכיר ההסתדרות אבי ניסנקורן, ביקש שאני אשתתף בפגישה, כי יש לו משהו חשוב להעביר לנו. והפגישה הזו מתקיימת באוגוסט, אם אני זוכר נכון, ואחריה מתקשר אליי משה פרידמן ואומר לי שדוד שמרון שמרון מגיע עם מיקי גנור לפגישה הזו עם... אצל מזכיר ההסתדרות שמשותף בה גם משה פרידמן לבקשת דוד שמרון שמרון, ובעצם מודיע להם שהולכים להפריט את המספנה, כדאי שישתפו פעולה, כמובן ועד העובדים... צריך לשתף פעולה של ועד העובדים כי הוא בין כה וכה זה יגיע אליכם מלמעלה, הוא באותה פגישה גם אומר שלפי הדיווח של פרידמן אליי שמי שיקבל את האחריות על המספנה ללא מכרז תהיה חברת טיסנקרופ, זה מובן מאליי כי היא מייצרת את הצוללות, היא מייצרת את ספינות המגן, אנחנו כבר אחרי עסקת ספינות המגן, אז תקבל את זה טיסנקרופ, וזהו, ועל זה הוא מתקשר אליי. כשאני מדבר על דגלים צהובים שהתרוממו לפני כן וגרמו לי לחשוד וכולי וכולי פה זה כבר היה דגל אדום, אני מבין אחר כך שמתוך האירוע גם מתבצע אותו תחקיר שמתפרסם בנובמבר 2016 על ידי העיתונאי רביב דרוקר, אני דרך אגב לגבי תפקידו של דוד שמרון שמרון אני לא ידעתי שהוא מייצג את מיקי גנור, אני ידעתי שבכל הנושאים הללו הוא מייצג את ראש הממשלה, ולכן כשזה עולה מבחינתי זה כמובן מדליק הרבה אורות אדומים ואני מבין שיש פה מעורבות של דוד שמרון שמרון שעם כל סיפור החלפת שייקה ברקת במיקי גנור והוא עורך דין שלו יש פה ניגוד עניינים מובהק, כן? עורך דין שמייצג גם את ראש הממשלה ואת משפחתו בהרבה מאוד עניינים ואני מכיר את זה כי כשאני נכנס לפוליטיקה נתניהו שולח את דוד שמרון אליי לתדרך אותי בנושאים משפטיים שקשורים לחוקי מפלגות וכן הלאה, ופתאום הוא זה שמנהל, אולי נהנה, מהעסקאות הללו, כי מיקי גנור, הוא נתן את שירותי עריכת

הדין למיקי גנור, לכן זה הקפיץ אותי גם מאוד ודרך זה נחשפתי לעניין של המעורבות של דוד שמרון בפרשה שכמובן היא לא תקינה בכל היבט,

אנחנו ראינו איזה אימייל של מישו ממונה"ר, ליאור קלמן, מינואר 2016, ששם מדובר, על אפשרות של מיקור חוץ או הפרטה,

ועדה:

תראה, אני לא מכיר את זה, אני כן יודע ואני... הכל בדיעבד, אני מנתח את זה... התחילו רעשים במספנה, רעשים ביחסי העבודה, שאני לא יודע להסביר אותם, יש כאלה שטוענים שאלה רעשים מכוונים היו כדי להוביל להפרטה,

משה (בוגי) יעלון:

זה היה לפני הפגישה של שמרון ב... לא בעקבות,

ועדה:

כן, כן, לפני, לפני, היו רעשים, במספנה, תראו, בכל מקרה דוד שמרון בא לפתור את הבעיות של המספנה. עולים פה כל מיני חשדות לגבי בכלל מה גרם לרעשים במספנה, לא יודע, אולי מישו טרח להציע את ההפרטה הזאת עוד קודם לכל מיני אנשים אולי, אפילו במשרד הביטחון, בחיל הים. אצלי כשר ביטחון זה נושא מזויר, לא עלה נושא הפרטת מספנת חיל הים, גם לא אצל הרמטכ"ל,

משה (בוגי) יעלון:

באג"ת דיברו על הדברים האלה, זאת אומרת...

ועדה:

אה?

משה (בוגי) יעלון:

באג"ת היו שיחות להבנת על רעיונות של הפרטה כי בסופו של דבר זה תהליך נפוץ, הוא קיים בחיל אוויר, גם במקומות אחרים,

ועדה:

כן, בהחלט, תראו, אני עסקתי בלא מעט הפרטות, גם כשר ביטחון. הפרטה של תע"ש, גם בתוך הצבא מיקור חוץ, וכן הלאה, לגיטימי לעסוק בזה, ... לבוא באופן הזה כמי שמייצג את הנציג של המספנה בארץ אל מזכ"ל ההסתדרות ואל יושב ראש ועד העובדים כשבעצם כל העיסוק של האיש בנושא, של עורך הדין שמרון, הוא בניגוד עניינים מובהק בעיסוק הזה, נראה לי מאוד מסריח,

משה (בוגי) יעלון:

אוקיי, יש גם את הנושא של ספינות המגן, מה אתה יכול לומר לנו בנושא הזה?

ועדה:

תראו, כשאני נכנס לתפקיד במרץ 2013 אני מבין שאנחנו כבר בפיגור בנושא ספינות המגן, יש כבר מספר אסדות גז, עוד מעט הולכת להיות אסדה פעילה, לוויתן, כשמדובר על זה שההפקה תהיה בסמוך לבאר, כלומר מדברים על אסדה...

משה (בוגי) יעלון:

(מילה לא ברורה) לקידוח אתה מתכוון?

ועדה:

לקידוח, כן, ומדברים על זה שהחברה שמפעילה את לוויתן כבר נמצאת בתהליך של רכישה של כלי מאוד מסיבי בסינגפור שהוא יהיה בעצם האסדה שאמורה להפיק על פי הבאר או הקידוח, ולכן יש צורך דחוף בלתת מענה למה שאנחנו קוראים פרויקט המים הכלכליים, איך מגינים על האסדות, כשיש איומים *** ויכולים להפעיל אותו וכן הלאה, ובעצם העבודה נעשתה עוד קודם לפני שאני מקבל את התפקיד, עוד בימים שברק היה שר הביטחון, ובגלל המצב הפוליטי והבחירות אנחנו כבר בפיגור, צריך כמה שיותר מהר לקבל את ההחלטה על ההצטיידות. ולכן אני כבר בתחילת התפקיד דוחף לשיבה של ועדת שרים להצטיידות כדי לאשר ארבע ספינות מגן. עכשיו, מגיעים לשיבה הזאת ובעצם בשיבה מציעים שתי חלופות כי עולה כל הזמן האפשרות שהגרמנים ייתנו לנו ואם הגרמנים נותנים את זה בהנחה, סדר גודל של אז היה 27.5% הנחה, ועולה השאלה האם בכלל יתנו לנו, לא יתנו לנו, יש להם כלים מתאימים, אין להם כלים מתאימים. הקבינט או לצורך העניין ועדת השרים לענייני הצטיידות מקבלת החלטה דו צירית, ציר אחד זה יש הצעה גרמנית, ציר

משה (בוגי) יעלון:

שני זה מכרז בין לאומי, עכשיו ברקע כבר היו בדיקות עוד לפני שהגעתי, הייתה איזושהי נטייה ללכת דווקא לדרום קוריאה כי בדרום קוריאה הייתה לנו פרשה שבה בנושא מטוסי האימון אנחנו העדפנו את ההצעה האיטלקית *** , זה שיקול שיכול להיות שבו ניתן הפעם את האפשרות למספנות מדרום קוריאה לבצע את העבודה, ובעצם מתחיל פה תהליך, לא אכנס לכל פרטיו, מתועד אצלי גם הרבה בדיונים כי בקטע הזה אני כבר יכולתי לשבת בארכיון, לא נתנו לי לראות את הארכיון על מה היה לפני שנכנסתי לתפקיד שר הביטחון, ובעצם לאורך הדרך אנחנו מחכים להצעה הגרמנית, מחכים, מחכים, אין, ואז אני בעצם דוחף לזה שנצא למכרז אבל נצא למכרז באופן כזה שלא נצטרך לשלם קנס במידה ותהיה הצעה גרמנית טובה ונצטרך לבטל את המכרז, וכל זה נעשה עם היועץ המשפטי של משרד הביטחון, עורך דין אלוף משנה אחז בן ארי, וככה אנחנו מתקדמים. בסופו של דבר אין הצעה גרמנית, ואז אני אומר "צאו למכרז". מתחיל לי פה לחצים שמבחינתי גם הם מדליקים אורות צהובים, מה פתאום הלחצים הללו? שמי שעוסק בלחצים האלו כלפיי זה ראש הממשלה נתניהו, "למה אתה יוצא למכרז?" אמרתי "תראה, אפילו מבחינה מסחרית טוב שהגרמנים ידעו שיש לנו חלופה ואני לא לקוח שבוי", זה שהם נותנים 27.5% הנחה, ממה? אני לא יודע ממה, אולי מה שהם יציעו יהיה יותר יקר אחרי הנחה ממה שאקבל?

ועדה:

הלחצים אחרי ההחלטה של הקבינט או לפני ההחלטה של הקבינט?

משה (בוגי) יעלון:

אחרי. ההחלטה של הקבינט הייתה מאוד מוקדמת, אני מדבר כבר על היציאה למכרז, הרי רק אחרי ההחלטה של הקבינט אנחנו מנסים לפגוש את הגרמנים בעניין ואין הצעה,

ועדה:

בהחלטה של הקבינט למיטב זיכרוני כתוב שקודם ממצים את הערוץ הגרמני וצריכים לקבל אישור... האם קרה תהליך כזה?

משה (בוגי) יעלון:

תראה, קודם כל כן, כי אני... הניסיון להגיע להצעה גרמנית עלה בתוהו עוד פעם ועוד פעם, כולל אני מול מקבילתי, מנסה להגיע שהם יציעו הצעה, לא מציעים הצעה, ואז יוצאים למכרז. עכשיו, הלחצים לעצור את המכרז...

ועדה:

סליחה... התהליך הזה למיטב זיכרוני כתוב בהחלטת הממשלה שהמל"ל יוביל אותו, זה נראה תמוה שהמל"ל יוביל כזה תהליך שהוא תהליך של רכש?

משה (בוגי) יעלון:

אני לא זוכר דבר כזה, ושוב, זה עניין של משרד הביטחון, רכש...

ועדה:

לא, אבל בהחלטת הקבינט כתוב שהתהליך הזה יובל על ידי המל"ל, כלומר זה נראה לי קצת לא מתיישב עם מה שנאמר על ידך קודם שבאמת המל"ל לא צריך לעסוק בדברים האלה, פה יש החלטת קבינט שאני מבין שלא התנגדת לה עדיין שהמל"ל מוביל את הדבר ואני...

משה (בוגי) יעלון:

גם אני שואל למה המל"ל צריך להיות מעורב, אבל אני אפילו לא שמת לב לזה באופן הזה, אבל כשאנחנו יוצאים למכרז אני מודיע לכולם שאנחנו יוצאים למכרז,

ועדה:

יציאה למכרז על פי אותה החלטה מותנית באישור של ראש הממשלה,

משה (בוגי) יעלון:

מה?

ועדה:

המעבר ממסלול GtoG עם גרמניה למסלול מכרז בהחלטת הקבינט כתוב שזה ייעשה אחרי קבלת אישור מראש הממשלה, שר הביטחון ושר האוצר,

משה (בוגי) יעלון:

בסדר, אני לא זוכר מה היה עם זה, בכל אופן...

- ועדה:** האם היה אישור? זאת אומרת השאלות שאנחנו...
- משה (בוגי) יעלון:** אני לא זוכר כרגע אבל אני...
- ועדה:** לפי מה שאנחנו יודעים... אז ההחלטה על המכרז הייתה החלטה שלך ולא של ראש הממשלה במשותף איתך כשר ביטחון ושר האוצר, ככה אנחנו יודעים,
- משה (בוגי) יעלון:** יכול להיות, אני לא...
- ועדה:** תראה, תקרא בבקשה את ההחלטה של הקבינט מה-13.11.13, בעיקר סעיפים 17-20 עמוד 26
- משה (בוגי) יעלון:** טוב, שר האוצר היה מעורב, הוא ניסה להשיג את ההנחה, אבל שוב, אני לא יודע להגיד לכם מה היה סדר הדברים, אבל היה פה מעורבות של האוצר ושל שר החוץ, התשובה שקיבלתי יש 27.5% הנחה, רק לא יודעים מכמה, ובעצם על הרקע הזה... אני לא זוכר פה את סדר הדברים, הייתה החלטה לצאת למכרז הבין לאומי,
- ועדה:** החלטה של משרד הביטחון, שלך בעצם,
- משה (בוגי) יעלון:** כן, אני ככל שאני זוכר... אני לא... לא זוכר משהו אחר,
- ועדה:** אם אנחנו מסתכלים על ההחלטה בצורה יבשה... וקוראים אותה, אז בעצם מוצדק שהמל"ל במירכאות יכעס על היציאה למכרז, זאת אומרת אם אני קורא את זה ואני אומר זה ההחלטות, ואנחנו רוצים לקיים את ההחלטות אז זה הגיוני שהמל"ל... זה נראה בסתירה, כן, המל"ל אמור לעשות את תפקידו ולבוא להגיד רגע הערוץ שלי לא מוצה, תנו לי למצות אותו. רוצים לא למצות אותו? בוא נלך לראש הממשלה כמו שכתוב נקבל כולנו החלטה ואז זה הופך את כל התהליך הזה ליותר תקין מאשר הוא מוצג לפחות כרגע בעובדות שאני מנסה לקרוא אותן ולהבין אותן,
- משה (בוגי) יעלון:** יכול להיות, אני לא זוכר את הסעיף הזה, יכול להיות, אבל... שוב, תראו, גם כשדובר פה בסופו של דבר על הצעה גרמנית רק העובדה שעמדה ברקע אפשרות ללכת למכרז בין לאומי עם הבנה שלנו מה סדר הגודל של המחיר הביאה בסוף את הגרמנים אל השולחן עם הצעה טובה, האם פה התפקשש משהו מבחינתי? יכול להיות,
- ועדה:** עכשיו אנחנו גם יודעים שבשלב מסוים, ב-20.10.14, אתה הקפאת את המכרז לשלושה חודשים,
- משה (בוגי) יעלון:** כן, נכון,
- ועדה:** בעקבות לחץ של צה"ל, זאת אומרת..
- משה (בוגי) יעלון:** לא,
- ועדה:** הצבא רצה את ה... את הגרמנים,
- משה (בוגי) יעלון:** לא, מה סדר הדברים? תראו, קודם כל כשיצאנו למכרז לא הייתה הצעה גרמנית, היה רק ה-27.5% הנחה, דבר אחד. דבר שני – בשלב מסוים תוך כדי תהליך הגיע מפקד חיל הים עם הצעה נכונה גם, מבחינתי, בא ואמר תראו - בין כה וכה אנחנו הולכים לקנות ספינות, אם נקנה את הספינות על פי האפיון שדיברנו עליהן אך ורק לאסדות הגז, שזה ספינות של 1,200 טון דחי, אז לא נוכל לשים עליהן את כל מה שאנחנו נרצה לשים, יש לנו פה הזדמנות לקנות פה ארבע ספינות שהן לא רק למים הכלכליים, הם סער שש, *** בא עם כל הטיעונים האלה מפקד חיל הים, אמרתי רגע, רגע, בוא נעצור, זו הייתה פנייה של מפקד חיל הים, ובסופו של דבר עברנו מספינות של 1,200 טון דחי ל-2,000 טון דחי על פי בקשתו של מפקד חיל הים, על זה התבצעה עבודת מטה נכונה גם בחיל הים, גם

באג"ת וגם הגיעה דרך הרמטכ"ל אליי לאישור ואישרתי אותה, ולכן ההחלטה פה היא בעצם להמתין כי השתנתה פה הדרישה המבצעית לצורך העניין,

ועדה:

אתה אומר שבהתחלה 1,200 הספיקו למים כלכליים, ואחרי זה עלינו למשהו הרבה יותר גדול ששימש הרבה יותר. אבל החלטת הממשלה שמונחת בפניך בעצם מבקשת כסף שלושה מיליארדי שקלים ממשד האוצר, שלא על חשבון תקציב הביטחון, אך ורק לטובת מים כלכליים, מה שאמרת לנו עכשיו בעצם שהלכנו וקנינו משהו שהוא הרבה מעבר למים כלכליים על חשבון אותם שלושה מיליארדי שקלים שהצעת הממשלה הקצתה אך ורק למים כלכליים,

כן, אם זה שתי ציפורים במכה אחת-אדברה.

משה (בוגי) יעלון:

ועדה:

רציתי לשאול, הנושא של הצורך המבצעי והמענה כשאני מסתכל עליו לאורך התקופה שאנחנו בוחנים אני רואה שבהתחלה מדברים על זה ששתי ניריות יעשו את העבודה, שתי ספינות קטנטנות של 500 מספיקות, לאחר מכן המשקל עולה ועולה ועולה עד שהוא בסוף מגיע ל-2,200 נדמה לי. עכשיו, אולי בראי התוצאה זו תוצאה טובה אבל כל התהליך הזה הוא נראה תהליך מאוד בעייתי מבחינתי.

משה (בוגי) יעלון:

אני מסכים אבל צריך להבין שקרו פה כמה דברים, אחד זה התפתחו יכולות, *** שבהתחלה חשבו שהספינות רק יגנו על האסדות, מתוך זה כבר כמו שאמרתי בהזדמנות זאת אם כבר משקיעים כל כך הרבה הספינה ועושים אותה בגודל הזה אז בוא כבר נאפיין אותה כסער שש שיהיה שתי ציפורים במכה אחת, לא רק להגנה על אסדות הגז אלא... דבר נוסף או במאמר מוסגר שפחות קשור לעניין הזה אבל הוא איכשהו קשור, הרי בסופו של דבר גם השתנתה ההחלטה לגבי המקום שבו תהיה אסדה שמפיקה את הגז בלוייתן, גם פה היה משהו... הוא לא קשור לפרשה הזאת אבל גם הוא משהו שהוא לא תקין,

ועדה:

לגבי המיקום באמת, אם פתחנו כבר את הנושא, אם היינו ממקמים את האסדות הפקה קרוב יותר בעצם לא היינו צריכים את הספינות...

אתה צודק,

משה (בוגי) יעלון:

ועדה:

היה תהליך כזה של חשיבה במערכת הביטחון?...

משה (בוגי) יעלון:

לא, תראו, אני בכלל נחשף לזה שהאסדה הולכת להיות בקרבת החוף כשאני מסיים את תפקידי, עכשיו התקיימו על זה דיונים, זה לא שלא התקיימו דיונים, ובעצם אני לומד בדיעבד, ככל שידי הייתה משגת להגיע אל החומר, שחל שינוי, במקום אסדה שתהיה על פי הקידוח, על פי הבאר, תהיה אסדה בקרבת החוף. זה התעורר כמובן מהתנגדות של אנשים שגרו בחוף הכרמל, מזה זה הגיע אליי בכלל אחרי שאני...

ועדה:

הפוך אתה מתכוון, מה שאמרת זה כאילו הפוך ממה שהתכוונת, זה מהכרמל ל... לא, מהים...

משה (בוגי) יעלון:

לא, לא, מהים, מעומק הים, מ-120 קילומטר בעומק הים אל חוף הכרמל, אוקיי, ואז מסתבר שהיה תהליך, שאני לא הכרתי אותו, שמי שהיה מעורב בו זה המל"ל מול גורמי התכנון למיניהם וכולי בעניין הפקת הגז, שבו מישהו מהמל"ל אמר שעדיף שהאסדה תהיה בקרבת החוף מנימוקים כלכליים ונימוקים ביטחוניים, משרד הביטחון בתקופתי כמשרד ביטחון לא נשאל בשאלה הזאת לגבי הזאת האסדה מ-120 קילומטר ל-10 קילומטר, ויכול להיות שזה ההחלטה הנכונה,

ועדה:

זה לא באחריות משרד הביטחון? שר הביטחון? לבקש שחיל הים יעשה עבודת מטה?

- משה (בוגי) יעלון:**
ועוד איך, אבל אם שר הביטחון לא יודע... שיש דיון כזה,
- ועדה:**
אבל אם חיל הים בא ואומר אני צריך ספינות גדולות עם מכ"ם כזה וכולי כי האסדות הן בלב ים, בין היתר, יש עוד סיבות, אבל כי האסדות הן בלב ים, אז האם לא צריכה לבוא שאלה למה הן צריכות להיות בלב ים? זה נגזר עלינו משמים שהן בלב ים? מישהו היה צריך להרים את הדגל,
- משה (בוגי) יעלון:**
לא עלתה שום אפשרות שההפקה תהיה במקום אחר, מבחינתי זה הנתון, כריש, תנין, לווייתן... ההפקה היא על הקידוח, (מילים לא ברורות) זה עדיין על הקידוח, ולווייתן הבנתי רק בדיעבד שישנה אפשרות בכלל להביא את זה יותר לקרבת החוף עם כל הבעייתיות של הסיפור,
- ועדה:**
סליחה, מישהו לא היה צריך לחשוב על העניין הזה? על האפשרות הזאת? בחיל הים אולי? או משרדים אחרים?
- משה (בוגי) יעלון:**
תראו, אני... מאחר ואני כבר קיבלתי את הכל כנתון שבעצם מפקים את הגז בלב ים, לא מכיר שיטה אחרת, לא יודע שאפשר להוליך את זה כמו שהולכו את זה בסופו של דבר אל האסדה בקרבת החוף, אז אני נדרשתי למענה הביטחוני ולא התייחסתי לאפשרויות אחרות,
- ועדה:**
ברמה הלאומית, אני מסתכל על התהליך הזה... איך הוא צריך להתנהל? כי אם הייתי עכשיו רוצה להקים נגיד מפעל של חברת חשמל על הגבול עם לבנון ליד החיזבאללה, ברור שמישהו היה קם והיה אומר (מילים לא ברורות) במצב הזה התהליך הלאומי נראה תהליך לקוי,
- משה (בוגי) יעלון:**
ודאי,
- ועדה:**
שמשד הביטחון יש לו חלק מאוד משמעותי בתוך הדבר הזה...
- משה (בוגי) יעלון:**
כן, אבל מי שהיה צריך להפנות את תשומת לבו של משרד הביטחון במקרה הזה זה המל"ל, שהיה מעורב בעניין, רשויות התכנון וכן הלאה. אף אחד לא פנה למשרד הביטחון, ככל שאני יודע, בתקופתי. כשזה עלה בזמנו גם בדקתי עם המנכ"ל ועם הרמ"ט אם קיבלנו איזושהי פנייה בנושא מיקום האסדה כי עובדה שהיא זזה ל-10 קילומטר מהחוף עם נימוקים של מל"ל, בין השאר מנימוקים ביטחוניים, אני מצטט בדיוק, ואף אחד לא שאל את עמדת משרד הביטחון, זה לא תקין,
- ועדה:**
אבל השאלה אם משרד הביטחון לא היה צריך לפנות ולהגיד רגע חברים אנחנו לא ניזום לעשות משהו בעניין הזה כי...
- משה (בוגי) יעלון:**
אני לא ידעתי שזה הולך לזוז 10 קילומטר מהחוף,
- ועדה:**
נחזור רגע לפרמטרים של הספינות, בהמשך... לשאלה של קובי קודם, כי אנחנו ראינו מסמכים שבאמת דיברו על ספינות יותר קטנות, אחר כך כשיצאו למכרז דובר על דחי של בין 1,200 ל-1,800, האם השאלה של מה האפיונים של הספינות נדונה בתקופתך?
- משה (בוגי) יעלון:**
כן, ודאי, ברגע שעלינו מ-1,200 ל... קודם כל ה-1,200 שהבאתי לאישור קבינט, ועדת שרים לבניין כוח והצטיידות, בוודאי, השדרוג ל-2,000 זה דיון שהתקיים אצלי, ודאי,
- ועדה:**
והשדרוג הזה לקח את השתי ציפורים בכמה אחת?
- משה (בוגי) יעלון:**
כן, בהחלט,
- ועדה:**
אז בעצם מה שקרה זה ש... אם אני מבינה נכון, התקציב הגיע מהתקציב לצורך הגנה על מים כלכליים ומשמש גם את המכ"ם ויותר מזה, כנראה שהרבה פחות את הצורך של המים הכלכליים, בהינתן שגם האסדה זזה לכיוון החוף, האם (מילים לא ברורות)?

- משה (בוגי) יעלון:** בדיעבד נכון. כשאני מסיים את תפקידי אני לא יודע שהאסדה זזה לכיוון החוף,
- ועדה:** שאלה קטנה, בדיונים עם חיל הים שבא ומציג את הדברים האם ניתן היה להבין מה היא עמדתו לגבי רכישה מגרמניה לעומת רכישה ממדינות אחרות?
- משה (בוגי) יעלון:** בשלב שאנחנו מגיעים ל-2,000 חיל הים מעדיף את גרמניה כי... בצדק גם, ולכן גם... ולשמחתי גם, העסקה היא עסקה מצוינת, שלא... לא נטעה,
- ועדה:** למה בצדק?
- ועדה:** הניחוח האפשרי של שחיתות סביב זה גם כן הוא קצת נמוג אם אנחנו מבינים שיש פה גם שיקולים עניינים שהצדיקו באמת רכישה מגרמניה,
- משה (בוגי) יעלון:** לא על זה אני מדבר, אני מדבר על מעורבות של כל מיני גורמים בתוך התהליך, כן, שלוחצים מכיוונים שונים ללכת לגרמניה עוד לפני הסיפור של חיל הים ולבטל את המכרז הבין לאומי עוד לפני הסיפור של חיל הים, זה לחץ ללכת לטיסקרופ ולא למקומות אחרים,
- ועדה:** טוב, אני רוצה לשאול משהו לגבי ההיבט הכספי. לפי החלטת הממשלה... הקבינט... אתה... תסתכל בבקשה בסעיף 4, מדובר על הקצאה של משרד האוצר של תוספת על תקציב משרד הביטחון,
- משה (בוגי) יעלון:** כן,
- ועדה:** ובסעיף 4 בעמוד 22, זה הפירוט... הכותרת תקציב הקמת מערך להגנה מרחבית בזירה הימית, לצורך הקמת כך וכך יקצה משרד האוצר תוספת לתקציב משרד הביטחון, ואז בטבלה אנחנו רואים מה החלק של האוצר ומה החלק של משרד הביטחון,
- משה (בוגי) יעלון:** כן,
- ועדה:** עכשיו בשנת 2016 מדובר על הקצאה על ידי האוצר של 100 מיליון כשברור לכולם, כך נראה, שב-2016 לא תהיה אף ספינה, אף ספינה, אני שואל איך זה מסתדר... נשאל את זה בצורה די בוטה, האם פה משרד הביטחון לא עשה איזה תרגיל על משרד האוצר? זאת אומרת אנחנו אומרים לכם ב-2016 כבר תהיה ספינה כי יתנו לנו 100 מיליון, אבל בפועל כולם יודעים, זה ברור, שב-2016 לא תהיה ספינה עדיין,
- משה (בוגי) יעלון:** אני לא יודע, צריך להראות את זה מול משטר התשלומים לספק, אני לא יודע להגיד, אם הספק דורש תשלומים מוקדמים...
- ועדה:** זה על ה-LCC, מדובר על ההפעלה, תקציב להפעלה, יש עלויות הקמה, ואחר כך בהמשך... טבלה של עלויות ההפעלה.
- ועדה:** בעצם החלטת הממשלה אומרת שהספינות תגיענה ב-2016. מהבדיקות שלנו, גם בזמן אמת אף אחד לא חשב שהספינות תגיענה תוך שנתיים, הן היו אמורות להגיע לקראת 2019, והראשונה מובצעת לפני שבועיים. הסער שש הראשונה מובצעת לפני שבועיים, מובצעת במלואה,
- משה (בוגי) יעלון:** כן, התחילה לפעול מבצעית, היא הגיעה אלינו קודם,
- ועדה:** נכון, אבל מבצעית היא מהשבועות האחרונים, לא חשוב, אבל השאלה היא שבפעם החלטת הממשלה אומרת שמ-2016 נתחיל לקבל אותן, אם תראה בסוף יש טבלאות תקציביות שאומרות כמה הוא תקציב ההפעלה וכמה הוא תקציב ההקמה,
- משה (בוגי) יעלון:** אוקיי,

ועדה: מה שקורה בפועל זה שהספינה בכלל אף אחד לא חולם שהיא תגיע לפני 2019 ומוסט כסף מתקציב ההפעלה לתקציב ההקמה, והשאלה שהנשיא גרוניס שואל היא איך זה שנכתב בתוך החלטת ממשלה שתגיע ספינה ב-2016 שאין אף אחד במשרד הביטחון שבאמת חושב שהספינה תגיע באותה נקודת זמן?

משה (בוגי) יעלון: לא יודע להתייחס לזה,

ועדה: האם לא יכול להיות שכמו ששאלתי קודם, שמשרד הביטחון עשה תרגיל על משרד האוצר?

משה (בוגי) יעלון: כסף לא הולך לאיבוד במשרד הביטחון, זה מה שאני יכול להגיד, אבל אני לא יודע להתייחס לזה,

ועדה: עוד דבר מסוים, דיברנו מקודם על הרצון של חיל הים בספינות גרמניות בנקודה מסוימת,

משה (בוגי) יעלון: כן,

ועדה: לנו יש פה מסמך מחצי שנה לפני הצעת ההחלטה של הממשלה, מ-24.4.13, שבו מפקד חיל הים כותב: "להערכתי הזדמנות זו מאפשרת עסקת GtoG שתאפשר... לאור האמור ממליץ להגיש פנייה רשמית לממשלת גרמניה וכן לקדם את הצעת המחליטים, ובדגש על ההזדמנות למענק משמעותי". זאת אומרת בעצם חיל הים אומר פה... אגב, לא קראתי עוד סעיף, "ההצעה הגרמנית עונה באופן מלא על שני הפערים המשמעותיים בזרוע הים, ארבע ספינות שטח כמענה למים כלכליים" ועוד דברים. בעצם אנחנו יודעים שחיל הים רצה את העסקה עם גרמניה עוד הרבה לפני המחליטים,

משה (בוגי) יעלון: קודם כל מכיר את זה. אתה יודע מה? זה חלק מהדברים שצריך לבדוק, ועובדה בסופו של דבר הלכנו לעסקה מצוינת עם גרמניה, השאלה לא עלתה לגבי זה אלא השאלה עלתה... היו פה כאלה שחשבו שחיל הים נהג לא ביושר ביחס לעלייה מ-1,200 ל-2,000 ואני שולל את זה, אני אישית את ה-2,000 בסופו של דבר, אבל לגבי האם נכון היה או לא נכון היה לצאת למכרז אני טוען שאילולא המכרז היינו משלמים הרבה יותר לטיסנקרופ,

ועדה: לא, אבל אתה טוען שביטלנו את המכרז בגלל שחיל הים פתאום הבין שהוא רוצה את ההצעה הגרמנית, חיל הים רצה את ההצעה הגרמנית שנה לפני כן,

משה (בוגי) יעלון: אבל לא הייתה, כל העניין הוא... אני גם ניסיתי לקדם את ההצעה הגרמנית, אבל לא הייתה,

ועדה: מסיבות מדיניות לא הייתה?

ועדה: דווקא לנו יש פה הצעה של טיסנקרופ לספינות, מאפריל 2013,

משה (בוגי) יעלון: נו, מה המחיר אבל?

ועדה: לא, אבל שעליה אומר חיל הים ההצעה הגרמנית עונה באופן מלא,

משה (בוגי) יעלון: אבל כמה? זה כל העניין, אני טוען שעד שלא ידעו הגרמנים שיש לנו אלטרנטיבה של מכרז בסדר גודל של עלות של 100 מיליון דולר לספינה הם לא שמו מחיר,

ועדה: יש פה מחיר

משה (בוגי) יעלון: הם דיברו אחר הנחה,

- ועדה:** הנה המחיר, מאפריל ואותו מחיר אגב ששילמנו בסוף, המחיר היה קיים כל הזמן, ההנחה... (מראים לעד במסמך),
- משה (בוגי) יעלון:** אני לא מכיר את זה באופן כזה, אני ניסיתי באופן אישי להגיע עם הגרמנים ל...
- ועדה:** פשוט מצאנו פה בחומר מחיר מאפריל,
- משה (בוגי) יעלון:** תראו, אני לא יודע מאיפה מוצאים מה מוצאים, אני יודע במה אני התעסקתי, אני לא יודע על הצעה גרמנית עם מחיר עד שאנחנו לא... הם יודעים שיש לנו אלטרנטיבה ובסופו של דבר דן הראל פוגש אותם וחותרם על העסקה כפי שחותם עליה,
- ועדה:** אני חוזר על השאלה, רק אם ידוע לך, העובדה שהגרמנים התעכבו עם מתן ההצעה, או בסוגריים עם מתן ההנחה, מה עיכב שם? זה היה מסיבות מדיניות שלא קשורות?
- משה (בוגי) יעלון:** אני לא יודע. תראו, ההיבט הזה שיכול להיות שלראש הממשלה יש מה להגיד בו, אני לא מכיר אותו. אני יכול להגיד גם בדיעבד, תראו, ***, בשלב מסוים אני מבין, מהממשלה הקודמת, שבעצם הקנצלרית אמרה יש פה איזשהו סיבוך, שחיתות, יכול להיות שגם גרמנים מעורבים בזה, וכן הלאה, והיא הקפיאה את הפעילות, רק אחרי שהייתה ממשלה אחרת היא הסכימה לחתום על השלוש שאמורות להחליף את ה... ***, ב-2019 היינו צריכים לחתום על הצוללת השביעית אבל זה התעכב,
- ועדה:** אז אם ב-2019 היה צריך לחתום כבר על השלוש הנוספות אז זה קצת סותר את מה שאמרת קודם שלא היה צורך לרוץ ולחתום על MOU בעניין הצוללות,
- משה (בוגי) יעלון:** תראו, אם היינו פועלים נכון 2019 הייתה צריכה להיחתם העסקה של השביעית, 2019,
- ועדה:** שביעית-שמינית-תשיעית או...
- משה (בוגי) יעלון:** השביעית שמחליפה את המתיישנת, לא שביעית-שמינית-תשיעית אלא שביעית שמחליפה את המתיישנת, לא מחזוריות שאני ראיתי,
- ועדה:** אחד או שתיים?
- ועדה:** המתיישנת זה מספר אחד או מספר שתיים בסד"כ?
- משה (בוגי) יעלון:** אני מבחינתי אני עוד התייחסתי לזה שהשישית מחליפה את הראשונה והשביעית מחליפה את השנייה,
- ועדה:** מה שאמרת עכשיו כתוב ב-MOU באמת שבסוף נחתם,
- משה (בוגי) יעלון:** מה כתוב?
- ועדה:** שב-2019 אמורה להגיע אז צוללת 7,
- משה (בוגי) יעלון:** לא, ב-2019 אמורה להיחתם צוללת 7, ***
- ועדה:** כן, אבל להיחתם ב-2019, אז... עכשיו אמרת שהיה צריך לחתום על חוזה ב-2019...
- משה (בוגי) יעלון:** כן,
- ועדה:** זה מה שכתוב ב-MOU שראש הממשלה הביא למרקל ב-2016, של נגל,
- משה (בוגי) יעלון:** לא מכיר את התאריכים הללו, אני כן יודע שהוא רצה לחתום על ה-MOU על שבע-שמונה-תשע,

- ועדה:** בסדר, אבל MOU זו לא התחייבות שלנו, נאמר שם במפורש, מדינת ישראל לא מחויבת לרכוש וכולי, אז למעשה מה שאתה התכוונת שיהיה פחות או יותר היה, אתה רק הצעת נוסחה יותר כללית שגרמניה תדאג לביטחון הימי ופה היא הייתה יותר קונקרטיה שדיברה כבר על צוללות...
- משה (בוגי) יעלון:** תראה, אני כמובן כשאני רואה את השבע-שמונה-תשע אני רואה את זה על רקע הדיון של אוגוסט 2015, האם זה בכלל כדי להחליף או תוספת, זה מעלה בי כמובן...
- ועדה:** ידעת שהדיון הזה הוא ביצה שלא נולדה,
- משה (בוגי) יעלון:** מה?
- ועדה:** זה התפרץ וזה נרגע,
- משה (בוגי) יעלון:** לא, מישוהו מנע אותו,
- ועדה:** אגב, לפי התזה הזאת שאולי זה היה תשע איך בכלל קנייה של שלוש צוללות... תחילת תהליך ב-2016 יכול להוביל לסד"כ תשע? הרי בשביל להוביל לסד"כ תשע היה צריך לקנות עוד שש צוללות?
- משה (בוגי) יעלון:** לא, שוב, אני מדבר על המסמך שראש הממשלה רוצה תשע צוללות, במסמך הזה לא כתוב מתי, אבל הוא רוצה תשע אז זה להתחיל מיד בלהעלות את המספר,
- ועדה:** אבל כשהוא הולך למרקל ולצורך העניין מביא MOU על עוד שלוש איך זה יכול להוביל בכלל לתשע? בשביל להוביל לתשע אתה צריך לקנות עכשיו שש,
- משה (בוגי) יעלון:** שוב, השאלה באיזה לוחות זמנים,
- ועדה:** אבל הלוחות הזמנים יש אותם במסמך החיצים בעצם,
- ועדה:** טוב, אנחנו עכשיו נעשה הפסקה. תודה
- ועדה:** טוב, עכשיו אני חוזר לעניין של התצהיר שלך, דרך אגב, מי ניסח את התצהיר לבג"ץ?
- משה (בוגי) יעלון:** אני בסופו של דבר ישבתי וכתבתי יחד עם משפטן, עם עורך דין, של התנועה לאיכות השלטון,
- ועדה:** אוקיי, עכשיו... תראה, אנחנו שמנו לב למספר אי התאמות בין דברים שכתובים בתצהיר לבין דברים שאמרת כאן, למשל.. תראה, התצהיר בפניך בבקשה?
- משה (בוגי) יעלון:** כן,
- ועדה:** תראה בעמוד 4 סעיף 13(ה), כאמור ביום כך וכך "החזקת צי שכולל שש צוללות לא יכולה להצדיק את ההוצאה התקציבית העצומה שבאה על חשבון צרכים אחרים של צה"ל ולכן הדבר מהווה פגיעה בביטחון המדינה ויש לבחון ולחקור באמצעות גורמי אכיפת החוק של מדינת ישראל, הן את ההחלטה על רכישתה והן את הקביעה אם תתווסף..." ופה לפני ההפסקה אתה אמרת שצוללת שש נרכשה בצורה תקינה,
- משה (בוגי) יעלון:** כן, אני... שוב, אני אמרתי עוד קודם הערתי, אני כותב את זה... כמו שאמרתי אני לרגע לא חשדתי בכל תקופת שירותי, כהונתי, כשר הביטחון, לא בראש הממשלה. בשלב מסוים התחלתי להריח ריחות לא טובים בסביבה שם אבל זה לא משנה כרגע, לא חשבתי על זה שיש פה החלטות לא תקינות, הייתי שותף להחלטה על הצוללת השישית, אמרתי

את זה קודם, כשאני בדיעבד מסתכל על זה אחרי שאני מגלה שיש פה כסף, ערוץ העמלות כפי שמופיע בעתירה וערוץ המניות כפי שמופיע בעתירה, שאת שניהם לא הכרתי, אז אני אומר רגע רגע אולי כבר הצוללת השישית מתחילה מזה, *** , זה בדיעבד,

ועדה:

לא נאמר בתצהיר אבל דיברנו על זה כבר קודם, כשקוראים אותו אז לא מתרשמים שנושא השחיתות הוא הלב של הטיעון כאן בסעיף אלא שעניין ביטחוני שאתה אמוץ עליו יותר מרוב האנשים שקיימים, שאתה כאיש ביטחון מובהק אומר שזה... עצם הרכישה גם אם הייתה תקינה...

משה (בוגי) יעלון:

כן, הבנתי, את זה הבנתי עוד קודם,

ועדה:

השאלה אם באמת... אתה אומר לנו לא לכך התכוונתי,

משה (בוגי) יעלון:

לא, אני... שוב, אם... אם מה שהשפיע פה על תהליך הרכש שהוביל ראש הממשלה, גם בצוללת השישית הוא הוביל וגם בכל הדברים האחרים, הושפע מעצם העובדה שאני יודע בדיעבד שבעצם היו פה מניות מ-2007 ודוד שמרון נכנס להיות עורך הדין של גנור יותר מאוחר, אז אני מסתכל על זה בדיעבד, זה לא...

ועדה:

בעצם אתה אומר בתהליך שאתה היית שותף לו הוא היה תקין לגמרי?

משה (בוגי) יעלון:

כן,

ועדה:

אז כשאתה כותב את התצהיר הזה זה בעצם... את החלק הזה זה לא על סמך ידיעה אישית שלך אלא על סמך צביעת המציאות בדיעבד..

משה (בוגי) יעלון:

כן,

ועדה:

מתוך כל מיני דברים שאתה לא בהכרח.. הכרת אישית,

משה (בוגי) יעלון:

ברור, אני... תראי, אם הייתי יודע מראש שיש פה דברים לא תקינים הייתי אומר את זה תוך כדי תפקידי, הרי החשד שלי או הדגלים הצהובים שעולים הם עולים כתוצאה מסדרה של אירועים. בצוללת השישית חוץ מלהצביע בעד כי ראש הממשלה ושר הביטחון הביאו לא הייתי מעורב, בדברים האחרים ראיתי פה כמה דברים שמחייבים הסברים, שהונפו בהם דגלים צהובים. במקרה של הדיון באוגוסט 2015 זה כבר דגל אדום, מה פתאום תשע צוללות? כתוב שחור על גבי לבן, ואז כשאני בעצם מבין שיש פה את מה שנחשף בחקירה של התנועה לאיכות השלטון, שיש פה כסף שאולי מתחיל בכלל מ-2007, ערוץ המניות ושמרון וכן הלאה, אז אני מסתכל על זה בדיעבד באופן אחר, זה גם מסביר לי יותר טוב את הדגלים הצהובים והאדומים שעלו בדרך, בדיעבד כמוכן.

ועדה:

אבל רק מבחינה לוגית... יכול להיות שיש שחיתות שקיימת והיא נבדקת והיא אפילו בתהליך, אבל כשיושבים ומקבלים את ההחלטות, ההחלטות מתקבלות על בסיס הנתונים, על הצורך המבצעי, זה הנושאים שעלו, *** אני לא רוצה להיכנס לפרטים, ובדיונים האלה למיטב הבנתי המענה שסוכם עליו זה שש צוללות, זאת אומרת אז התהליך הזה הוא תהליך תקין,

משה (בוגי) יעלון:

כן,

ועדה:

היו מעורבים בו האנשים הנכונים, הובעו הדעות הנכונות,

משה (בוגי) יעלון:

נכון,

ועדה:

הוצגו נתונים, אז אני חושב שההחלטה לקנות את הצוללת השישית ממה שאני מבין גם עכשיו זה החלטה שהיא נכונה, אם מישו גזר את הקופון הוא צריך לשלם על זה, צריך לטפל בזה,

- משה (בוגי) יעלון:** אני מסכים, אני מסכים, רק אני לא ידעתי על קופונים עד גמר תפקידי לצורך העניין,
- ועדה:** כן, אבל ממה שאני מבין פה, כשאני קורא את זה כאזרח מדינת ישראל... רואה את המשפט הזה... אני מבין שבקנייה הזאת התהליך היה תהליך לא נכון, לא תקין,
- משה (בוגי) יעלון:** לא, לא התהליך... אז אני בסדר, אני מתקן, אני מתקן,
- ועדה:** זה מאוד מהותי כי מה שאני מבינה ממך עכשיו זה שההחלטה הגדולה של בסוף לקנות שש צוללות, שיש לה עלויות מאוד גבוהות... גדולות, התחושה שההחלטה בעצם הייתה... התקבלה בצורה תקינה... ונשקלו כל השיקולים הרלוונטיים,
- משה (בוגי) יעלון:** כן, זה נכון, אני מסכים, אבל... למרות שכשאני כשר ביטחון מתעקש לחזור לחמש
- ועדה:** לא, זה הבנתי, אבל אתה למרות זאת מכבד את ההחלטה שהתקבלה..
- משה (בוגי) יעלון:** הייתי שותף לה,
- ועדה:** אני... אנחנו מחדדים את זה, כי זה בסתירה ל...
- ועדה:** עכשיו אני מפנה את תשומת לבך לעמוד 6 לתצהיר, לסעיף 14(ט) "למרות זאת, לקראת נסיעת ראש הממשלה לגרמניה סמוך לאחר מכן, משרד ראש הממשלה הכין את ה-MOU לרכישת צוללות חדשות שאינו מבטא את העמדה שגובשה, מדובר בנוסח שבו עלתה אפשרות לרכישת שלוש צוללות, כאשר בפועל במידה ונועדו להחליף את המתישנות ראש הממשלה, כאן הדגש, ניסה לקדם את הרכישות במועדים מוקדמים בכ- 15 שנה לאלה הנדרשים לפי עמדת צה"ל"
- משה (בוגי) יעלון:** כן,
- ועדה:** יש לנו את המסמך של אגף התכנון, 16.8.15, אני מצטט מסעיף 9(ג)(2): *** נכון לקדם את השיח על הרכש הבא, חיל הים צפוי להתניע את פרויקט הצוללות הבא כבר במהלך 2016, ואתה אומר בתצהיר שלך "מועדים מוקדמים בכ- 15 שנה", פה אנחנו מדברים כבר על 2016,
- משה (בוגי) יעלון:** תהליך בחיל הים הוא תהליך שלוקח יותר זמן מאשר מחתימת MOU עם הגרמנים *** , אתה צריך להתחיל לאפיין, אתה צריך להתחיל (מילה לא ברורה) להתאים את הדמ"צ באופן... כפי שזה גם קרה, בסופו של דבר הובאו הצוללות לאישור, אלה שאמורות להחליף. כמובן שזה לא המקרה לגבי לרוץ לממשלת גרמניה, לכן גם דרשתי שלא תהיה התחייבות שלנו, גם לא ב-MOU, לרכש, אלא שתהיה אמירה כללית שהם יספקו...
- ועדה:** ***
- ועדה:** איך שלא מסתכלים על זה, שוב, אנחנו כמובן לא מתקטננים על שנה פה שנה פה, זה לא העניין, אבל המושג 15 שנה הוא תקופה ארוכה של הקדמת התהליך, זה מה שנטען בתצהיר, ונדמה לי שמהנתונים שיש לנו, ואני מניח שגם אתה מודע להם, זה לא הקדמה... אם בכלל אז יש פה הקדמה של שנה-שנתיים,
- משה (בוגי) יעלון:** תראה, כמובן הכל פה גם על רקע הפיצוץ באוגוסט 2015, זה הרקע, כשאני כבר חשדן, זה שאני פרנואיד זה לא אומר שלא רודפים אחריי, אני כבר חשדן, ולכן אני מסתכל על הכל ב...
- ועדה:** אבל העניין של הקדמה זה מנוטרל מהפרנויה והחשדות הלגיטימיים כמובן, אין לה קשר. תראה, אני מזכיר לך, ולנו, שכשמגישים תצהיר

לבג"ץ, להבדיל מתצהיר שמוגש לבית משפט אחר, גם המצהיר לא נחקר עליו אף פעם, אז זאת אומרת שופט הבג"ץ כשהוא מקבל תצהיר, בוודאי של אישיות כל כך בכירה ומוערכת, כל מילה יש לה שם משמעות (מילה לא ברורה),

אני מבין, טוב, אני זכרתי את זה כעשור ומחצה, אבל...

משה (בוגי) יעלון:

ועדה:

עוד נקודה אחת באותו עמוד, בסעיף 14(י) של התצהיר שלך דיברת על זה שדרשת ממר נתניהו שבמקום למסור מסמך רשמי שעלול ליצור מחויבות לרכש וכולי וכולי שהוא יבקש את אותו מכתב, אז רק חשוב פה לציין שב-MOU כתוב במפורש שאין בו התחייבות לרכש, כלומר בעצם ה-MOU במידה רבה זה אותו מכתב שאתה רצית שנתניהו יקבל, זה מחויבות מהצד המוכר ולא מהצד הרוכש,

עובדה בסופו של דבר נתניהו הסכים לשנות את ה...

משה (בוגי) יעלון:

ועדה:

זה גם היה בטייטה של נגל, פקס שהגיע מנגל, אותה טיוטת MOU, שירדו משם הנצ"לים, אבל המסמך עצמו היה אותו מסמך לרבות הסעיף שאומר שזה לא כולל התחייבות,

טוב, אני... שוב, יכול להיות שזה על רקע הפרנואידיות שלי כתוצאה מאוגוסט 2015 ואני לא רציתי בכלל שניצור התחייבות באותה שנה לאיזשהו רכש ישראלי, בסופו של דבר גם נתניהו קיבל את עמדותי,

משה (בוגי) יעלון:

ועדה:

עכשיו אנחנו מבקשים שתעיין בעמוד 8 בסעיף 16(ו) למשל, שמדובר על הדחי, על הטונו',

כן,

משה (בוגי) יעלון:

ועדה:

כשקוראים את זה אז הדחי של 2,000 זה ההתייחסות שם שלילית, והיום אתה אמרת לנו שאתה תומך בטונו' של 2,000,

אני אישרתי את זה,

משה (בוגי) יעלון:

ועדה:

אבל למקרא התצהיר הרושם המתקבל...

פה עלה חשד, אני חושב שמי שמבטא אותו יותר מכל הוא תת אלוף במיל. שמואל צוקר, ראש מנה"ר לשעבר, שאני לא מסכים איתו, עלה חשד לגבי בחישות של חיל הים מאחורי הקלעים, כולל מול מל"ל, כדי להביא בסופו של דבר לעסקה בטיסנקרופ, קודם כל אני לא יודע לשלול את זה, אבל בסופו של דבר כשזה מגיע אליי אני מאשר את זה,

משה (בוגי) יעלון:

ועדה:

עכשיו בבקשה תעיין בעמוד הבא, עמוד תשע, בסעיף 16(י) של התצהיר שלך, אני קורא: "כאמור למרות האמור לעיל ובהתאם להחלטת הקבינט החלטתי במחצית השנייה של 2014 למרות התנגדות ראש הממשלה לצאת למכרז בין לאומי...". עכשיו באותה החלטת ממשלה, מה-13.11.13, בסעיף 20, מדובר על כך שההחלטה צריכה להתקבל על ידי ראש הממשלה, שר הביטחון ושר האוצר, אז עולה השאלה איך ייתכן שקיבלת החלטה בניגוד לעמדת ראש הממשלה?

משה (בוגי) יעלון:

כי אני לא הייתי ער להדגשה הזאת שבסופו של דבר ההחלטה על המכרז הבין לאומי אמורה להיות באישור ראש הממשלה, שר האוצר, יכול להיות שהייתי שקוע פה בחשדנות וחשבתי שפה מנסים לנתב את העניין לטיסנקרופ באופן לא ראוי, מה גם שלטעמי אני לא ידעתי מה המחיר, ולכן גם ראיתי את זה כחלק מהמיקוח. חשבתי שנכון שנצא למכרז באופן זהיר, כמובן עם האפשרות לחזור בנו במידה ותהיה הצעה גרמנית, כדי לגרום לגרמנים לתת לנו מחיר ראוי,

אני פונה לעמוד 10, סעיף 16(כ), שם מדובר על הסדרי ההגנה על האסדות, כן, ונאמר שם "מדובר בשינוי המיקום של אסדת הגז לוותין שנעשה באופן שתואם עמדה ביטחונית אותה צה"ל גיבש והציג רק לאחר הרכש ולאחר שסיימתי את כהונתי כשר הביטחון, משינוי זה עולה בדיעבד שרכישות מהחברה הגרמנית להן נאלץ משרד הביטחון להסכים לאחר מחלוקת קשה עם ראש הממשלה..." וממה ששמענו היום אתה סבור שזה עסקה מצוינת,

ועדה:

כן, ודאי,

משה (בוגי) יעלון:

"נאלץ משרד הביטחון..." למה נאלץ? להיפך,

ועדה:

אה?

משה (בוגי) יעלון:

משרד הביטחון התגייס לעסקה הזאת, לא נאלץ,

ועדה:

לא, בסופו של דבר מאחר וזה סער שש זו עסקה מצוינת, אם זה היה רק לעניין אסדות הגז לא בטוח, אבל פה עלה... הרי העניין שהזכרתי קודם, עניין הזאת אסדת הגז מעל פי הקידוח לכיוון החוף, היה פה תהליך לא תקין, אני באפריל 2020 פונה למבקר המדינה לבדוק את התהליך כי מסתבר לי בדיעבד... זה לא פעם ראשונה, אני פונה לפני כן למבקר המדינה הקודם אבל בגלל שהיו הרבה בחירות הוא נמנע מלעסוק בזה, אז אני כותב לו אני פונה אליך, זה כבר בשלישית כי לפני כן פגשתי... פניתי לקודמו לאחר תום הבחירות לכנסת ה-23. כזכור בשנתיים האחרונות שלחתי למשרד שני מכתבים בסוגיה שבנדון, נוכח חשיבות הדברים ובהיעדר מענה לפניתי השנייה אני מוצא חובה לפנות אליך שוב, אני מקווה כי הפעם לבד ממתן מענה כשלעצמו תסופקנה גם תשובות מניחות את הדעת, ואני מפרט מתי פניתי, לא משנה. אבל פה בעצם אני מגלה שהיה פה תהליך שהמל"ל היה מעורב בו בהזאת האסדה מפי הקידוח אל המקום הנוכחי שלה עם ציון שהיא בין השאר משיקולים ביטחוניים ומשרד הביטחון היה ממודר מזה, וזה לא תקין, ועל זה אני פונה. עכשיו, שוב, בדיעבד טוב שקנינו את הסער שש ולא משהו שהוא מיועד אך ורק לאסדות הגז, אבל התהליך הוא מאוד לא תקין,

משה (בוגי) יעלון:

אגב, כשהתקבלה ההחלטה של הקבינט על ארבע הספינות, האם אז זה היה ברור שזה... הספינות האלה מיועדות בעצם להשאיל אותן שני שימושים?

ועדה:

לא, בהחלטה הראשונה לא, זה מתפתח בתהליך. ההחלטה הראשונה של הקבינט אומרת ארבע ספינות מגן למים כלכליים, אז אנחנו עוד לא יודעים שנגיע בסוף לסער שש, כשמגיעים לסער שש כמובן אני מיידע את הקבינט, מביא את זה לקבינט, אבל... אבל זה קרה בדרך, הרי כל העניין כפי שתואר גם כאן... גם כן עצרתי את המכרז לשלושה חודשים כשהבנתי שחיל הים... רגע, רואה פה הזדמנות בכלל לסער שש, ואני משנה את הכיוון ומאשר את הסער שש,

משה (בוגי) יעלון:

האם זה לא מצב שבעצם התקציב שהיה אמור להיות מתקציב המדינה, לא מתקציב משרד הביטחון, שהיה אמור להיות, בגלל שזה למים הכלכליים היה צריך לעשות איזה שינוי בתקציב שחלק יבוא מ...

ועדה:

אדרבה, זה ישמש גם למים הכלכליים וגם לסער שש,

משה (בוגי) יעלון:

זה לא צריך לבוא מתקציב הביטחון?

ועדה:

ברגע שהסתבר למשרד האוצר שזה דו שימושי נקרא לזה, במירכאות, כן? אז הוא היה לכאורה אמור לקפוץ ולהגיד רגע רגע זה כבר תקציב הביטחון הרגיל...

ועדה:

- משה (בוגי) יעלון:** אם הצלחנו במסגרת ה-400 ומשהו מיליון אירו לקבל גם ספינות למים הכלכליים וגם סער שש...
- ועדה:** השאלה אם משרד האוצר יודע באופן מסודר...
- משה (בוגי) יעלון:** שר האוצר ידע, ודאי, זה עלה... זה הוצג בקבינט השינוי הזה,
- ועדה:** ההחלטה שבשעתו דיברה על שני המסלולים דובר על זה שאם תהיה הנחה מממשלת גרמניה היא לא תלך לשדרוג של הספינות...
- משה (בוגי) יעלון:** נכון,
- ועדה:** אלא היא תחזור לתקציב הכללי,
- משה (בוגי) יעלון:** נכון,
- ועדה:** בפועל היא הלכה לשדרוג הספינות,
- משה (בוגי) יעלון:** גם המחיר עלה, בתהליך... מה שקרה עם הגרמנים עם כל זה שהעסקה היא מצוינת אחרי שסיכמנו איתם פתאום נכנסו עוד (מילה לא ברורה),
- ועדה:** אני מדברת על ה-400, ההחלטה המקורית דיברה על זה... 400 היה אמור להיות אם הולכים למכרז, אבל אם תהיה הנחה מממשלת גרמניה אז החלק של ההנחה היה צריך לחזור לתקציב הכללי ולא חזר,
- משה (בוגי) יעלון:** ככל שאני יודע לא, אבל גם העלויות שלנו עלו, פתאום היו דרישות נוספות, מה שנקרא cost plus. אחרי שסיכמנו את ה-cost בא ה-plus,
- ועדה:** בעצם מה ששמענו זה שלכאורה קיבלנו מרצדס במחיר של פולקסווגן, בפועל קיבלנו כנראה מרצדס במחיר של מרצדס,
- משה (בוגי) יעלון:** מאוד יכול להיות, תראו, פה בעניין הזה הגרמנים ***, אחרי שנכנסנו לחופה העלו את הדרישות,
- ועדה:** האם לא היו כל האיתותים האלה בשלבים הראשונים ואפשר היה לעלות על הדברים האלה בבדיקת היתכנות ובכל העבודה המסודרת שהייתה לפני? האם אין חשש שהוצג מידע לא שלם כדי להעביר את ההחלטה ואחר כך היה צריך להשלים?
- משה (בוגי) יעלון:** תראו, מאחר וזה היה אירוע מתפתח בהרבה מאוד מובנים וזה... בפרויקטים זה קורה הרבה, קודם כל הטכנולוגיה מתפתחת בקצב שקשה לנו לבלוע אותו, במקרה הזה ***, עכשיו כשאתה יוצא לדרך אתה מדבר על משהו אחד ופתאום הטכנולוגיה מציעה לך דברים שאתה לא חשבת עליהם בהתחלה, אז לא נכון להתעלם מזה בגלל שיצאנו לדרך בצורה מסוימת אלא נכון לחבר את זה ולהטמיע את זה,
- ועדה:** טוב, אז אנחנו מודים לך מאוד,
- משה (בוגי) יעלון:** אני יכול עוד מילה? תראו, אני בפרשה הזאת ניהלתי גם דין ודברים עם היועץ המשפטי לממשלה ואני חשבתי שדברים מסוימים הוא היה צריך לחקור בשביל שלא נגיע לוועדת חקירה ממלכתית, ופה היו לי לא מעט טענות כלפיו, למרות שאני מכיר את האיש, מוקיר את האיש, אני מיניתי אותו פרקליט צבאי ראשי בזמנו, עד היום אני מעריך אותו כמשפטן, אבל פה היו לי טענות קשות אליו. למעשה מה שקרה, וזה הדאיג אותי מאוד, מדאיג אותי עד היום, זה ברגע שהפרשה נחשפה וסיפור התחקיר של דרוקר והוא מיד אומר אין חשד לפלילים אני מיד... אני מתכתב איתו, גם היום, אני מתכתב איתו, אני אומר לו אביחי [מנדלבלט], חקירה מיד, והוא אומר אין חשד לפלילים, בסוף אחרי שבועיים מסיבות כאלה ואחרות הוא מתחיל בבדיקה ולא בחקירה, וכשהוא מתחיל בחקירה מי שנבדק קודם כל זה משרד הביטחון, מגיעים האנשים שוודאי רובם היו

פה, אם לא כולם, ואני מגיע אחרי כולם ואני בעצם רואה שיש למשטרה כבר, ל-433, את כל המסמכים שמחייבים גם את זימונו של נתניהו, אם יש שם את המסמך, היה להם ביד את המסמך של דיון אוגוסט 2015 שבו הוא דורש תשע צוללות ואחר כך סיפור ה-MOU המוכר ודברים אחרים שעולים בהתנהלות, ובכל אופן הוא יוצא פומבית ומודיע ראש הממשלה לא מעורב, זה מעלה תמיהה, ובעצם ההגעה למשרדו של גנור היא רק ביולי 2017 כשהפרשה מתפוצצת בסוף 2016, במשרד הביטחון מעידים כבר בדצמבר 2016, וזה מעלה תמיהות, ואני... שוב, אני פונה אליו ואני תמה על למה זה מתברר באופן כזה. בסופו של דבר אני ממתין בסבלנות כי מחכה שהמשטרה תוציא את ממצאיה, ובנובמבר 2018 החקירה מסתיימת ואז אני מוציא לו מכתב, אני יכול להשאיר לכם אותו, הוא מפרט את מה שאני רואה כחורים בחקירה, ואני גם מציע לו שניפגש, אני לא... על כסף אתה לא יכול לדבר איתי, אני לא מכיר לא את ערוץ העמלות... אז בכלל לא עלה ערוץ המניות, וכן הלאה, אבל עולות פה תמיהות שצריך לתת להן מענה אז בוא אני אדבר איתך על המסגרת, הוא לא מוכן לפגוש אותי, ובעצם זה ממשיך להתנהל, בשלב מסוים הוא פוגש אותי אבל מגביל אותי בלא לעדכן אותו ולא לדבר איתו על שום דבר, רק מול החוקרים. אני בשלב מסוים באופן אקראי מגלה למשל שעמוס גלעד לא זומן בכלל לתת עדות, ואני שואל אותו מה זה? אז הוא אומר תפנה לחוקרים, אני פונה לחוקרים, זה עלה בעיקר בעקבות הפיצוץ עם *** , אוסר עליהם, לכן עלו פה לא מעט תמיהות שיכול להיות שאם החקירה הייתה מתנהלת כמו שצריך... וזה עולה גם בתשובתו לעתירה, כן, ערוץ המניות, מה לי ולערוץ המניות? מה אני מכיר? אבל הוא גם לא רצה לגעת בזה עם איזושהי טענה מאוד מתמיהה על זה שבעצם זה אירוע שאם הייתה בו איזושהי בעייתיות זה היה ב-2007, אז כבר עברו 10 שנים, יש התיישנות, התשובות האלה לא מניחות את דעתי עד היום, ואני בעצם שולח לו ארבעה מכתבים סך הכל, הראשון הוא גמר החקירה ב-2018, אחר כך אני שולח לו...

מר יעלון, לא ברור לי לאן כל זה מוביל?

ועדה:

תראו, אני חושב ש... אני לא יודע מה המנדט של הוועדה בהקשר הזה, אבל מן הדין, אני לא יודע אם הוא זומן או יזומן הנה, שיסביר מה קרה פה בחקירה, למה היא נוהלה בצורה כזאת, למה לא ניתן היה למצות את העניין לא בוועדת חקירה שמזמנת אותי ב-2023 אלא בבדיקה שבהנח... הוא ניהל את הפרשה, גם נתן לה מספר 3,000, וכן הלאה וכן הלאה, ובסופו של דבר מנע בכלל את ההתקרבות של החקירה לראש הממשלה (מילה לא ברורה) ההתנהגות שלו, זה מה שאני מעלה כאן,

תראה, בבקשה, יש החלטת ממשלה, החלטת ממשלה קבעה את המנדט של הוועדה הזו, כדאי לקרוא את החלטת הממשלה...

ועדה:

קראתי אותה,

משה (בוגי) יעלון:

אז אתה יודע מה המנדט שם,

ועדה:

אז אני מבין שזה מחוץ למנדט שלכם,

משה (בוגי) יעלון:

מציע לקרוא ולעמוד...

ועדה:

לא, קראתי, בסדר,

משה (בוגי) יעלון:

זה הכל, אנחנו...

ועדה:

טוב, כי אני חושב שהפרשה הייתה יכולה להסתיים הרבה לפני אם זה היה מתנהל בצורה שונה,

משה (בוגי) יעלון:

ועדה:

יש עוד שאלה אחת: אני מציג לעד מסמך שהתאריך בו הוא כנראה לא נכון אבל הוא מ-4.8.15, בשביל לשאול האם זה הוא המסמך שהונח בפתח תר"ש "גדעון" בין היתר עם דרישה לתשע צוללות? המסמך שגרם לפיצוץ, זה מסמך של המל"ל,

משה (בוגי) יעלון:

לא, לא, בטוח שלא, לא, הנייר היה עמוד אחד, המל"ל בראש העמוד, הסעיף הראשון היה תשע צוללות, הסעיף השני היה מיירטים אם אני זוכר נכון, וכן הלאה וכן הלאה וכן הלאה,

ועדה:

אוקיי, אז אנחנו מודים לך מאוד, בהזדמנות זו אנחנו מודים לך על כל השירות שנתת למדינת ישראל לאורך השנים, מעטים עברו את המסלול,

משה (בוגי) יעלון:

תודה לכם, כן, ושלא נצטרך ועדות חקירה.